

LISA-HANDBOEK

*Definities, protocollen en
achtergronden van LISA*

Samengesteld door de Werkgroep Kwaliteit:

Maarten Bergmeijer, voorzitter Werkgroep, LISA-bestuurslid,
registerhouder Provinciaal Arbeidsplaatsenregister (PAR) Utrecht

Eric Meerman, secretaris Werkgroep, Mellon BV 's-Hertogenbosch

Rob Lucas, Regionale Informatiebank Bedrijven en Instellingen Zeeland (RIBIZ)

Wil Brinkman, vestigingenregister provincie Flevoland

Roy van Zandvoort, vestigingenregister Limburg, Etil

Menno Holkema, Werkgelegenheidsregister Fryslân

Inhoudsopgave

1. Inleiding	3
1.1 Doel van het handboek	3
1.2 Doel van LISA	3
1.3 Korte geschiedenis van LISA	3
1.4 De huidige opzet en organisatie van LISA	5
2. LISA-basisdefinities	6
2.1 Inleiding	6
2.2 De vestiging in LISA	6
2.2.1 Toelichting op de definitie	6
2.2.2 Uitzonderingen en bijzondere gevallen	7
2.2.2.1 Uitzonderingen	7
2.2.2.2 Bijzondere gevallen	10
2.2.3 Extra vestigingen	14
2.2.4 Relaties tussen vestigingen	15
2.2.5 Resumerend	16
2.3 De werkzame persoon in LISA	17
3. De gegevens in LISA	20
3.1 Inleiding	20
3.2 Kerngegevens	20
3.2.1 Ruimtelijke kerngegevens	20
3.2.2 Sociaal-economische kerngegevens	25
3.3 Beheergegevens	29
3.3.1 LISA-vestigingsnummer	29
3.3.2 Enquêtetypen	30
3.4 Overzicht van LISA-definities	31
4. Protocollen	33
4.1 Verwerken van mutaties uit het Handelsregister: opnemen en afvoeren	33
4.1.1 Nieuwe inschrijvingen	34
4.1.1.1 Eenpersoonsbedrijven	36
4.1.1.2 Nulvestigingen	37
4.1.2 Afvoeringen	37
4.1.3 Mutaties	38
4.2 Werkgelegenheidsenquête	39
4.2.1 Uitzet	39
4.2.1.1 Vestigingen die niet zijn opgenomen in de eerste uitzet maar wel een enquêterecord krijgen	40 40
4.2.2 Verwerking van onbestelbaar retour en rappel op non-respons	40
4.2.3 Verwerking en controle van respons	41
4.2.4 Behandeling van non-respons	41
4.3 Correcties met terugwerkende kracht	43
4.3.1 Start- en opheffingsdatum	43
4.3.2 SBI-codering	43
4.3.3 Gemeentelijke (her)indeling	43

4.4	Controles	45
4.4.1	Inleiding	45
4.4.2	Algemene controles	45
4.4.3	Controles in de eindfase van het enquêteproces	46
4.5	De kwaliteit van gegevens	50
4.5.1	Inleiding	50
4.5.2	Kwaliteitsmonitor	50
4.6	Basisadministratie Adressen en Gebouwen (BAG)	52

Bijlagen

Bijlage 1:	Bestuur stichting LISA en deelnemers
Bijlage 2:	Recordstructuur LISA-gegevens
Bijlage 3.1:	Peildatum per regio
Bijlage 3.2:	Urengrens per regio
Bijlage 3.3:	Deelname provincies in regionale werkgelegenheidsregisters
Bijlage 4:	Model werkgelegenheidsvraag
Bijlage 5:	Structuur KvK-mutatieabonnement
Bijlage 6:	Protocol CMA

Preambule

*Nieuw
2017-09*

In dit handboek wordt op diverse plaatsen gesproken over VR-beheer-software. VR-beheer is door Mellon BV ontwikkelde software voor het onderhouden van een vestigingenregister en wordt door de meeste LISA-registerhouders gebruikt. Dit sluit echter niet uit dat door een registerhouder met een ander databeheerssysteem kan worden gewerkt.

1. Inleiding

1.1 Doel van het handboek

Dit handboek heeft de volgende doelstellingen:

1. Inzicht verschaffen in de organisatiestructuur van de stichting LISA en de totstandkoming van het LISA-vestigingenregister (o.a. hoofdstuk 1).
2. Inzichtelijk maken van de definities die de basis vormen voor het LISA-vestigingenregister (hoofdstuk 2).
3. Inzicht verschaffen in de gegevens die in LISA zijn opgenomen (hoofdstuk 3).
4. Inzicht verschaffen in de procedures en richtlijnen die leiden tot het jaarlijkse LISA-bestand (hoofdstuk 4).

1.2 Doel van LISA

Het doel van LISA is het bijeenbrengen van regionale vestigingenregistraties met daaraan gekoppelde werkgelegenheidsgegevens tot een integraal, landsdekkend, uniform en consistent vestigingenregister.

Dankzij de medewerking van de regionale registerhouders is een landsdekkend bestand met gegevens vanaf 1996 gerealiseerd. Jaarlijks wordt dit register bijgewerkt op basis van de gegevens van de regionale registerhouders. Daarmee heeft LISA een aantal voordelen ten opzichte van andere bestanden voor sociaal-economisch en ruimtelijk onderzoek.

- Jaarlijks worden van alle vestigingen van bedrijven, instellingen en vrije beroepsbeoefenaren de actuele gegevens geïnventariseerd, zodat tijdreeksen kunnen worden opgebouwd op elk geografisch niveau;
- werkgelegenheidsgegevens zijn op adresniveau beschikbaar, zodat in principe iedere geografische aggregatie mogelijk is;
- de gedetailleerdheid van de gegevens maakt koppeling met andere informatiebronnen mogelijk;
- LISA is een uitstekend kader voor het samenstellen van steekproeven.

1.3 Korte geschiedenis van LISA

Al in 1968 begon het toenmalige Directoraat-Generaal (DG) voor de Arbeid van het ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid (SZW) met het opzetten van een vestigingenregister. Dit was destijds vooral gericht op de verwerking van gegevens over bedrijfsongevallen en beroepsziekten en besloeg alleen de vestigingen met 20 of meer werkzame personen. Vanaf 1973 is dit register uitgebreid met vestigingen met 10 t/m 19 werkzame personen dankzij een samenwerking met het Directoraat-Generaal voor de Arbeidsvoorziening. Na een ministeriële beslissing is dit register omgebouwd tot een Landelijk Informatie Systeem Arbeidsorganisaties (het oude LISA). Dit systeem werd centraal gecoördineerd door eerder genoemd DG voor de Arbeid en was

decentraal georganiseerd. In de periode 1985-1992 is dit systeem geleidelijk aan opgebouwd, waarbij in de eindfase landsdekkendheid vrijwel bereikt was, onder andere door inkoop van gegevens van niet-aangesloten regio's.

Wegens bezuinigingen heeft het ministerie van SZW eind 1990 de deelname aan LISA beëindigd. Omdat inmiddels regionale instanties meer en meer het belang van een goed regionaal register inzagen is het gelukt de regionale vestigingenregisters veilig te stellen. In de vorm van Regionale SamenwerkingsVerbanden (RSV's) is de continuïteit per regio gegarandeerd. Veelal hebben (een aantal van) de belangrijkste gebruikers van het vestigingenregister (provincies, gemeenten, Kamers van Koophandel, e.a.) daarvoor de financiële middelen beschikbaar gesteld. Het Landelijk Overleg Werkgelegenheidsonderzoek, waarin de regio's op vrijwillige basis deelnamen, heeft daarbij een belangrijke stimulerende en coördinerende rol vervuld. In veel regio's heeft men zo de oude LISA-methodiek weten te handhaven.

Hoewel regionaal wel cijfers beschikbaar bleven, viel met het stoppen van de coördinatie en gedeeltelijke financiering door SZW de bovenregionale informatie voor ministeries, onderzoeksbureaus en andere afnemers van LISA-gegevens weg. Het ministerie van Volkshuisvesting, Ruimtelijke Ordening en Milieu (VROM) heeft in 1993 het initiatief genomen om te laten onderzoeken of een nieuw landsdekkend databestand van werkgelegenheid haalbaar was. Daarbij werd enerzijds met (potentiële) afnemers overlegd over hun eisen voor een dergelijk bestand, anderzijds werd met de RSV's afgestemd of levering en integratie van gegevens mogelijk was. De belangrijkste conclusies en aanbevelingen uit dit haalbaarheidsonderzoek, dat in januari 1995 uitkwam, toonden aan dat er in Nederland behoefte is aan een landsdekkend register met werkgelegenheidsgegevens op het niveau van de individuele economisch actieve vestiging. Verder bleek dat een gereactiveerd LISA vanwege de grotere marktpotentie inkomsten zou moeten kunnen opleveren ten gunste van de regionale samenwerkingsverbanden. Op grond daarvan werd aanbevolen dat de RSV's een poging zouden doen om LISA in een periode van drie jaar uniform, consistent en landsdekkend te maken, en een Bedrijfsplan LISA 1995-1997 op te stellen. Dezelfde naam werd gehanteerd, hoewel die nu staat voor Landelijk Informatiesysteem van Arbeidsplaatsen en vestigingen¹.

Ook bleek dat oprichting van een rechtspersoon gewenst was indien tot uitvoering van het voorgestelde bedrijfsplan zou worden besloten. Dankzij een garantie van het ministerie van Economische Zaken kon de bedrijfsplanperiode in 1995 starten. Per 20 april 1995 is de 'Stichting Landelijk Informatiesysteem Arbeidsplaatsen en vestigingen, bij afkorting ook te noemen: Stichting LISA' notarieel opgericht. In de periode april tot eind 1995 hebben vrijwel alle regionale registers hun bestanden over 1994 aangeleverd op basis van afspraken voor de bedrijfsplanperiode. Dit leidde ertoe dat in totaal 90% van alle vestigingen in Nederland in LISA in 1995 kon worden opgenomen. Dit heeft uiteindelijk geleid tot een landsdekkend vestigingenbestand voor het jaar 1996. Inmiddels zijn daaraan toegevoegd bestandsjaren 1997 t/m 2014.

---

¹ Sinds het gebruik van de nieuwe huisstijl in 1998 luidt de naam 'LISA Vestigingenregister' en wordt de volledige naam niet meer gebruikt.

1.4 De huidige opzet en organisatie van LISA

Uitgangspunt van de opzet van LISA is dat de regionale registerhouders zelfstandig zijn. De meeste regionale registerhouders verzamelen vestigings- en werkgelegenheidsgegevens primair voor het eigen gebied, gericht op de regionale behoefte. Daardoor bestaan er verschillen in de verwerking van gegevens, die mede door automatiseringstechnische ontwikkelingen beïnvloed worden. De doelstelling van LISA brengt met zich mee deze verschillen voor zover deze de basisgegevens betreffen, weg te nemen. De basis hiervoor wordt gelegd in dit handboek.

De stichting LISA heeft een coördinerende taak met drie hoofdlijnen:

- het (laten) bijeenbrengen van de gegevens uit de regionale bestanden tot één landelijk bestand,
- het verzorgen van de uniformiteit van de gegevens uit de verschillende regio's,
- de afstemming met andere registerhouders, zoals Vereniging van Kamers van Koophandel (VVK), Centraal Bureau voor de Statistiek (CBS), e.a.

De Stichting LISA is de organisatie die uiteindelijk verantwoordelijk is voor "het bevorderen van, het tot stand brengen en het beheren van een Nederland dekkend, consistent en uniform register van arbeidsplaatsen en vestigingen" en "het beschikbaar stellen van de informatie uit dat register tegen kostendeckende vergoeding", zoals in de statuten staat vermeld. Uit het exploitatieoverschot van de stichting ontvangen de regionale registerhouders jaarlijks een tegemoetkoming.

Het stichtingsbestuur bestaat uit een voorzitter en minstens vier vertegenwoordigers van de regionale registerhouders.

De ondersteunende taken van het bestuur en de uitvoerende taken voor het bijeenbrengen van de regionale gegevens, het beheren van het landelijke register en het verstrekken van informatie daaruit wordt verzorgd door de LISA-projectorganisatie (sinds 1 januari 2006 ondergebracht bij I&O Research te Enschede en Mellon BV te 's-Hertogenbosch).

De directe bestuurstaken worden behartigd door een dagelijks bestuur, bestaande uit de voorzitter en een secretaris (voor de samenstelling zie bijlage 1).

De regionale registerhouders zijn verenigd in de Deelnemersraad (voor een overzicht zie bijlage 1) die enkele malen per jaar bijeen komt.

2. LISA-basisdefinities

2.1 Inleiding

LISA is een vestigingenregister met gegevens over alle vestigingen in Nederland waar betaald werk wordt verricht. De kerngegevens per vestiging hebben een ruimtelijke component (adresgegevens) en sociaal-economische componenten (absolute werkgelegenheid en economische activiteit).

Door de beschikbaarheid van dit type microgegevens kan LISA beschouwd worden als het basisbestand voor sociaal-economisch en ruimtelijk onderzoek in Nederland. Van elk willekeurig geografisch niveau en van elke activiteit kan bijvoorbeeld de werkgelegenheid(sontwikkeling) in beeld worden gebracht. Omdat LISA ook vestigingen van de overheid, het onderwijs, de gezondheidszorg en de vrije beroepsbeoefenaars registreert is LISA uniek in zijn soort. Verder zijn LISA-gegevens eenvoudig te koppelen aan andersoortige gelocaliseerde informatie waardoor LISA voor vele beleidsvelden een waardevol instrument is.

Alvorens informatie te kunnen verzamelen is het noodzakelijk om vast te stellen welke informatie verzameld moet worden. In dit hoofdstuk wordt daarom een toelichting gegeven op de basisdefinities die voor LISA essentieel zijn om het bestand te kunnen opbouwen. In hoofdstuk 3 wordt vervolgens nader ingegaan op de gegevens die zijn opgenomen in het LISA-bestand.

2.2 De vestiging in LISA

De vestiging is de ruggengraat van het LISA-bestand aangezien het de meest centrale eenheid is van het bestand. Het is daarom van essentieel belang dat een eenduidige definitie wordt gehanteerd van het begrip vestiging. Op basis van deze definitie kan worden vastgesteld of een adres al dan niet als vestiging moet worden opgenomen in LISA. Aangezien LISA is opgebouwd uit bijna 20 deelbestanden is het absoluut noodzakelijk dat het begrip vestiging door alle registerhouders op dezelfde wijze wordt geïnterpreteerd.

Vestiging:

Een locatie van een onderneming, instelling of zelfstandige beroepsbeoefenaar (dat wil zeggen elke fabriek, werkplaats, kantoor, winkel of andere bedrijfsruimte, dan wel elk complex daarvan) waarin of van waaruit een economische activiteit of zelfstandig (vrij) beroep wordt uitgeoefend door minimaal 1 werkzaam persoon.

2.2.1 Toelichting op de definitie

Een vestiging conform de LISA-definitie bevat feitelijk drie criteria; aan alle drie moet worden voldaan alvorens een adres wordt opgenomen als vestiging. Deze criteria hebben betrekking op het gegeven of:

1. er sprake is van een adres (straat, huisnummer, huisletter, toevoeging, postcode, plaatsnaam) met een permanent karakter;
2. er op of vanuit dit adres een economische activiteit of zelfstandig beroep wordt uitgeoefend en
3. er op of vanuit dit adres door minimaal één persoon gewerkt wordt, ongeacht het aantal uren per week. Uitzondering hierop zijn de vestigingen met een verdachte SBI-code (zie ook § 2.2.2.1); hierbij is de grens minimaal twee personen.

Door de combinatie van deze drie criteria wordt voorkomen dat bijvoorbeeld een juridische eenheid, die om wat voor reden dan ook ergens geregistreerd dient te zijn, automatisch als vestiging wordt opgenomen in het LISA-bestand. Dit geldt bijvoorbeeld voor vestigingen met een verdachte SBI-code (holdings, pensioen-bv's) waar feitelijk niet wordt gewerkt, omdat de werkgelegenheid al bij een andere vestiging wordt geregistreerd.

2.2.2 Uitzonderingen en bijzondere gevallen

2.2.2.1 Uitzonderingen

In de praktijk blijkt maar al te vaak dat de werkelijkheid zich niet altijd eenvoudig laat indelen met behulp van definities. Zo wordt ook LISA geconfronteerd met afwijkende situaties die vragen om een praktische oplossing, zodat de gewenste werkgelegenheidsgegevens toch op een verantwoorde manier in het bestand kunnen worden opgenomen. LISA onderscheidt hier de volgende situaties.

Administratief of tijdelijk lege vestigingen

LISA onderscheidt twee typen vestigingen die weliswaar niet voldoen aan de definitie van een vestiging maar die wel worden meegeteld in LISA. Het gaat hierbij om:

1. administratief lege vestigingen en
2. tijdelijk lege vestigingen

Ad 1.

Een administratief lege vestiging is een vestiging waarvan de werkzame personen bij een andere vestiging worden geteld. Dit heeft te maken met het gegeven dat sommige bedrijven en/of instellingen die uit meerdere vestigingen bestaan, niet voor elke vestiging afzonderlijk het aantal werkzame personen kunnen of willen doorgeven. LISA komt hieraan tegemoet door het totaal aantal werkzame personen van de verschillende vestigingen op één centrale plek te registreren. Om de nevenvestigingen niet uit het oog te verliezen worden ze in LISA opgenomen als administratief leeg. Om te voorkomen dat sommige regio's hierdoor een hogere dan wel lagere werkgelegenheid krijgen wordt deze oplossing alleen toegepast bij vestigingen binnen dezelfde regio. Overigens wordt zoveel mogelijk geprobeerd om de werkgelegenheid op vestigingsniveau te registreren, zie ook § 3.3.2.

Ad 2.

Een tijdelijk lege vestiging is een vestiging waar tijdelijk (nog) geen personen werkzaam zijn. Dit kan zijn als gevolg van een brand, waardoor de vestiging gedurende een kortere of langere tijd niet actief is of bijvoorbeeld doordat een vestiging nog in de opstartfase verkeert.

Om beide typen uitzonderingen in het LISA-bestand te kunnen traceren is aan deze vestigingen een zogenaamd enquêtetype toegekend (zie § 3.3.2). Op basis van deze codering, waarvan de nummering alleen van toepassing is voor registerhouders die werken met het informatiesysteem VR-beheer, kan altijd nagegaan worden wat de status van deze “lege” vestigingen is.

Verdachte SBI-codes

Vestigingen met een verdachte SBI-code en een bepaalde grootte (minder dan 2 werkzame personen) voldoen **niet** aan de LISA-definitie voor een vestiging. Bij vestigingen met een verdachte SBI-code wordt feitelijk niet gewerkt, omdat de werkgelegenheid al bij een andere vestiging wordt geregistreerd. Er is hierbij dan sprake van een dubbeltelling.

Extra aandacht dient te worden besteed aan vestigingen met een verdachte SBI-code waar 2 of meer personen werkzaam zijn, voordat ze worden opgenomen.

Aangepast: De onderstaande SBI-codes zijn aangemerkt als verdacht.

2009-10

64301	Beleggingsinstellingen in financiële activa
64302	Beleggingsinstellingen in vaste activa
64303	Beleggingsinstellingen met beperkte toetreding
6420	Financiële holdings
70101	Concerndiensten binnen eigen concern
70102	Holdings (geen financiële)

Vestigingen met een verdachte SBI-code en minder dan 2 werkzame personen kunnen eventueel worden opgenomen als extra vestiging (zie § 2.2.3).

Meerdere vestigingen op één adres

Soms kunnen op één adres meerdere vestigingen worden geteld. Het bekendste voorbeeld hiervan is een bedrijfsverzamelgebouw. Ook een bedrijf met verschillende autonome onderdelen op één adres kan bestaan uit meerdere vestigingen. In dit geval moet het echter wel gaan om verschillende economische activiteiten en moeten bovendien de betreffende werkzame personen een één-op-één relatie hebben met de vestiging waarbij ze worden geteld. Let echter op holdings en pensioen-bv's, zie § 2.2.1.

Aangepast

2012-10

2016-10

Adres dat volgens de BAG-adressentabel niet bestaat

Tot 2012 werd door LISA gebruik gemaakt van de Cendris-postcodetabel om adressen te valideren. Vanaf 2012 maakt LISA echter gebruik van de **B**asisregistratie **A**dressen en **G**ebouwen (BAG). Hiermee behoren de problemen met strandtenten, brugwachtershuisjes, kiosken en benzinepompen langs snelwegen tot het verleden. Omdat deze locaties vaak geen officiële post afgiftepunten waren, kwamen deze niet voor in de Cendris-postcodetabel. In de BAG is het uitgangspunt het verblijfsobject: in het kort is dit een object met vier muren, een dak en een deur, dat betreedbaar, afsluitbaar en duurzaam moet zijn. Daarnaast zijn er nog twee aparte categorieën: de ligplaats (voor schepen) en de standplaats. Alle verblijfsobjecten, ligplaatsen en standplaatsen hebben in de BAG een adres. Een vestiging met een adres dat niet in de BAG voorkomt, zou dan in principe ook niet meer voor kunnen komen (zie ook § 4.6 over protocol BAG).

Onjuistheden in de BAG dienen teruggemeld te worden aan de gemeente waarin het adres/object zich bevindt. De gemeente is namelijk de bronhouder van de BAG-gegevens.

Overheidsinstellingen zijn verplicht om onjuistheden terug te melden. De gemeente is als bronhouder op haar beurt verplicht om de melding te onderzoeken.

Ook schepen, bouwplaatsen en markten zijn te zien als locaties waar gewerkt wordt. Omdat voor deze gevallen geen 'officieel BAG-adres' bestaat en LISA hier toch de werkgelegenheid wil registreren, is in deze gevallen voor een andere oplossing gekozen. Bij schepen wordt daarom het kantoor van de rederij als vestiging beschouwd en bij bouwplaatsen het kantoor van de bouwmaatschappij. Bij ambulante handel wordt uitgegaan van het correspondentieadres (vaak het huisadres van marktkoopman) of het adres van een eventuele opslagplaats.

Nieuw
2014-10
2016-10

Adres zonder postcode.

Als een object door PostNL wordt aangemerkt als postafgiftepunt, wordt aan het adres een postcode toegekend. Verblijfsobjecten die niet als postafgiftepunt aangemerkt zijn krijgen geen postcode. In de BAG blijft het attribuut "postcode" in dat geval leeg. Over postbezorging schrijft de wet BAG niets voor.

Tussen de voor de BAG verantwoordelijke minister (van Infrastructuur en Milieu) en de Koninklijke PostNL B.V. is een convenant gesloten, waarin een afspraak hierover is opgenomen. Deze afspraak luidt dat PostNL de postcode van het postafgiftepunt, waar zij daadwerkelijk post bezorgt, toekent aan de daaraan achterliggende adressen, die geen postafgiftepunt zijn.

Een vestiging op een valide BAG-adres zonder postcode kan door registers die VR-beheer gebruiken niet als reguliere vestiging worden opgenomen. Genoemde afspraak volgend kan aan zo'n adres de postcode van het bijbehorende postafgiftepunt, indien dit bekend is, toegevoegd worden. Indien en zolang dit niet het geval is zou een tijdelijke oplossing kunnen zijn: gebruik van de postcodekaart om aan het adres de dichtstbijzijnde postcode toe te kennen (maar kans bestaat dat PostNL die postcode later aan ander adres toekent). Zie ook § 4.6 over protocol BAG.

Nieuw
2010-09

Landbouwvestigingen

Vestigingen waar men actief is op het gebied van akker- en tuinbouw of het fokken en houden van dieren (SBI-groepen 011, 012, 013, 014 en 015) werden in LISA **tot 1 januari 2009** niet geregistreerd, omdat niet alle regionale registers deze vestigingen in hun bestanden hebben opgenomen. Om toch, statistisch gezien, totaaloverzichten te kunnen geven van de werkgelegenheid werd voor de regio's waarvan geen gegevens van landbouwvestigingen bekend zijn, gebruik gemaakt van de landbouwtellingen van het CBS (zie ook 3.2.2.6).

Vanaf 1 januari 2009 worden de landbouwvestigingen in LISA wel geregistreerd en wordt in de overgangsfase (2009/2010) het vestigingenbestand aangevuld met gegevens van een landelijke centrale berichtgever. In de overgangsfase wordt voor de werkgelegenheidsgegevens nog gebruik gemaakt van de landbouwtellingen van het CBS. Deze worden op vestigingsniveau verdeeld over de in LISA aanwezige landbouwvestigingen. **Vanaf 2011** worden de landbouwvestigingen integraal door de regionale registerhouders onderhouden. Voor de werkgelegenheidsgegevens kan door de regionale registerhouders gebruik worden gemaakt van de gegevens van een landelijke centrale berichtgever.

Nieuw
2011-01

Windmolens

Een windmolen wordt in sommige gevallen door een vestiging (bijvoorbeeld agrariër) als nevenactiviteit geëxploiteerd. Een windmolen heeft echter vaak wel een aparte KvK-inschrijving. Deze inschrijving heeft de SBI-code 35112 (Productie van elektriciteit door windenergie). Om dubbeltellingen te voorkomen dient deze inschrijving en de daarbij behorende werkzame personen alleen als vestiging te worden opgenomen indien er meer dan 1 persoon werkzaam is.

Indien er bij de KvK-inschrijving 1 of geen werkzame personen worden vermeld, dan dient deze inschrijving dus niet te worden opgenomen of eventueel alleen als extra vestiging. De registratie van een windmolen in het vestigingenregister is te vergelijken met die van een vestiging met een verdachte SBI-code.

Nieuw
2011-06
Gehele
paragraaf
2.2.2.2

2.2.2.2 Bijzondere gevallen

Het doel van LISA is het registreren van werkgelegenheid per vestiging van een bedrijf of instelling. Per juli 2008 geldt de nieuwe Wet op het Handelsregister. Het gevolg is dat alle ondernemers (ook in de vrije beroepen) zich individueel dienen in te schrijven. Iedere inschrijving zou als aparte vestiging kunnen worden geregistreerd in LISA. In sommige branches is echter sprake van een groepsgewijze organisatievorm, zoals bij advocatenpraktijken, gezondheidscentra, huis/tandartsenpraktijken, maatschappen in ziekenhuizen. In die gevallen moet een keuze gemaakt worden over de opname in LISA van een of meerdere vestigingen. Naast de gevolgen van de nieuwe handelsregisterwet zijn er nog algemene afwegingen over een optimale registratie, bv. bij de Sociale werkvoorziening.

In dit hoofdstuk staat beschreven hoe de registratie dient te worden uitgevoerd.

Gezondheidszorg

In de gezondheidszorg komen verschillende situaties voor die om een oplossing vragen wat betreft het registreren van de vestigingen.

Gezondheidscentra:

Op het adres van een gezondheidscentrum kunnen verschillende inschrijvingen bekend zijn. Het centrum kan zelf ingeschreven zijn al of niet in combinatie met groepen of maatschappen (huisartsenpraktijken), apotheken en individuele ondernemers in de zorg (fysiotherapeuten etc.). Een gezondheidscentrum hoeft niet onder de overeenkomstige SBI-code bekend te zijn in het handelsregister.

In het Handelsregister komen "gezondheidscentra" onder de volgende SBI-codes voor:

- 8621 - Huisartsenpraktijken
- 86912 - Fysiotherapiepraktijken
- 86921 - Gezondheidscentra
- 86919 - Overige paramedische praktijken (bv. podotherapeuten).

Soms is er geen aparte inschrijving van het centrum maar wel een verzameling van losse onderdelen op hetzelfde adres.

Protocol:

Indien een gezondheidscentrum zelf een KvK inschrijvingsnummer heeft zonder andere inschrijvingen op hetzelfde adres:

- gegevens KvK overnemen en enquêteren. Het kan zijn dat de vestiging vanuit het Handelsregister de code Huisartsenpraktijk heeft meegekregen.

Indien er, naast een gezondheidscentrum meer inschrijvingen zijn op hetzelfde adres:

In geval van een groep (huisartsenpraktijk, maatschap) die ingeschreven staat in het Handelsregister:

- gegevens KvK overnemen en enquêteren.

In geval van individueel ingeschreven gebruikers, bv. artsen, therapeuten, apotheken:

- de individuele inschrijvingen per overeenkomstige SBI-code als groep registreren en enquêteren, dus fysiotherapeuten bij elkaar, huisartsen bij elkaar, etc. Apotheken apart houden. (Regionale registerhouders kunnen individuele inschrijvingen als extra-vestiging opslaan.)

Indien er lokaal sprake is van een gezondheidscentrum maar deze is niet ingeschreven:

- gebruikers per SBI groeperen en enquêteren.

Aandachtspunt: er bestaat in dit soort gevallen kans op dubbeltelling wanneer zorgverleners geteld worden in een groepspraktijk en als individuele ondernemer. Bovendien kunnen zorgaanbieders pendelen tussen verschillende nevenvestigingen van een praktijk.

Regionale registerhouders kunnen van alle onderdelen van zorginstellingen op één adres een regionale Centrale Berichtgever maken of relaties aanleggen tussen vestigingen om de samenhang vast te leggen.

Ziekenhuizen

Bij ziekenhuizen is sprake van eigen personeel, maatschappen en individuele ondernemers (specialisten).

Het eigen personeel moet op de standaardwijze opgevraagd worden bij het ziekenhuis.

Maatschappen van specialisten dienen apart benaderd worden. Eventueel kan aan de centrale administratie van het ziekenhuis gevraagd worden hoeveel mensen er in de maatschappen werkzaam zijn. Let erop dat het (verplegend) personeel in de maatschappen niet wordt meegeteld in het personeel van het ziekenhuis.

Individuele specialisten zijn niet in dienst van het ziekenhuis maar verhuren zich. Zij kunnen steekproefsgewijs aangeschreven worden (1-persoonsvestigingen). Specialisten die op hun huisadres staan ingeschreven in het (nieuwe) Handelsregister kunnen beter als extra vestiging worden opgenomen.

Thuiszorg

Thuiszorgorganisaties hebben vaak veel mensen in dienst. Het komt steeds vaker voor dat er slechts één hoofdkantoor is en geen nevenvestigingen. In zo'n geval dienen de werknemers op het adres van het hoofdkantoor geregistreerd te worden.

Wanneer er wel nevenvestigingen zijn, bv. in meerdere registergebieden, kan een verdeling plaatsvinden in onderling overleg. Voorkomen moet worden dat er dubbeltelling optreedt.

*Nieuw:
2013-11
2015-02*

Werkgelegenheid instellingen "Begeleid Wonen"

Zorginstellingen die zich bezighouden met "Begeleid wonen" maken gebruik van veel locaties waar cliënten wonen en waar personeel actief is. Het is vaak niet mogelijk om uit enquête een feitelijk beeld te krijgen van de spreiding van de werkgelegenheid. Meestal is wel een totaalopgave beschikbaar.

De KvK hanteert daarbij als voorbeeld het volgende uitgangspunt: Nevenvestigingen van (grote) organisaties kunnen herkend worden doordat zij hetzelfde dossiernummer van de KvK hebben naast het eigen KvK-vestigingsnummer. Wanneer de nevenvestiging een woonvoorziening betreft is opname alleen nodig als de zorginstelling 7x24 uren zorg en ondersteuning levert of het gebouw een kantoor (voor bijvoorbeeld een cliëntbegeleider) heeft.

Om een zo goed mogelijk beeld te krijgen van de spreiding van de werkgelegenheid is het wenselijk per vestiging te registreren. Wanneer deze gegevens niet beschikbaar zijn, kan de totale werkgelegenheid worden verdeeld over de vestigingen op basis van een verdeelsleutel. Als verdeelsleutels kunnen dienen, het aantal cliënten of het oppervlak van het pand uit de BAG. In het uiterste geval kunnen op ieder adres 2 werkzame personen (1 man, 1 vrouw) worden geregistreerd. Het overblijvende deel moet dan op de regio/hoofdvestiging worden geteld, waarbij de verhouding man/vrouw en het totaal overeenkomt met de totaalopgave.

De KvK biedt in de mutatiebestanden nog steeds vestigingen aan die al langer bestonden. Bij vestigingen met een startdatum in het verleden dienen de gegevens omtrent werkzame personen met terugwerkende kracht te worden toegekend en de gegevens op de hoofdvestigingen te worden gecorrigeerd.

Wanneer het aantal adressen van zorgwoningen erg groot is, bijvoorbeeld meer dan 20, kan worden volstaan met het toedelen op representatieve hoofdadressen: wanneer een hele straat bestaat uit zorgwoningen kan werkgelegenheid op het middelste adres worden gelokaliseerd.

Advocatenpraktijken

Advocaten hebben zich individueel in het Handelsregister ingeschreven. In de meeste gevallen zijn advocaten verbonden aan een advocaten(groeps)praktijk met een herkenbare naam. Het verdient de voorkeur de groepspraktijken te enquêteren en te registreren en individuele inschrijvingen niet als zelfstandige vestiging op te nemen. (Regionale registerhouders kunnen de eenpersoonsinschrijvingen als extra-vestiging opnemen).

Sociale Werkvoorziening

Bij de registratie van de organisaties van de sociale werkvoorziening (SBI-code "32991") kunnen zich verschillende situaties voordoen:

- het kan voorkomen dat er één hoofdvestiging is zonder nevenvestiging(en),
- het kan voorkomen dat er een hoofdvestiging is en een of meerdere nevenvestigingen.

In het eerste geval zal de vestiging altijd de code 32991 hebben.

In het tweede geval zullen de specifieke werkzaamheden op de nevenvestigingen variëren: groenvoorziening, administratie, detachering, verpakking, re-integratie etc.

Vaak is het zo dat zich op de hoofdvestiging het administratieve centrum bevindt, veelal in combinatie met een of meerdere onderdelen met hun verschillende nevenactiviteiten die niet apart geregistreerd zullen worden.

Om onduidelijkheden te voorkomen en een consequente registratie te voeren, dienen alle vestigingen van de sociale werkvoorziening de hoofdcode "32991" te krijgen. Specifieke activiteiten kunnen in de regionale registers m.b.v een neven-SBI worden beschreven.

Shop-in-shop vestigingen

Het "shop in shop" retailconcept treedt op wanneer een retailer ruimte benut binnen een reeds bestaande winkel. Er zijn verschillende concepten:

- 1- De verhuurende retailer kiest voor een volledige uitbesteding. De nevenvestiging is in het Handelsregister ingeschreven. In dit geval de shop-in-shop registreren als afzonderlijke vestiging met werkgelegenheid.
- 2- De retailer houdt zelf de verantwoording. De werknemers die zich met de "shop in shop" bezig houden zijn doorgaans in dienst van de vestiging waar de ruimte gehuurd wordt. Wanneer de

bedrijfsactiviteit verschilt van de hoofdvestiging, locatie en werkgelegenheid apart registreren als witte vlek, in afwachting van inschrijving in Handelsregister. Bij non-respons werkgelegenheid van de hoofdvestiging toedelen aan de nevenvestiging.

Bedrijfsrestaurants

Veel grote organisaties hebben een bedrijfsrestaurant dat door een zelfstandige cateraar wordt gerund. Deze dienen als (neven)vestiging met werkgelegenheid te worden geregistreerd. Hoofd- en nevenvestigingen van de cateraar zijn inschrijfplichtig voor het Handelsregister. Desondanks mist soms een inschrijving in het Handelsregister van een bedrijfsrestaurant, deze vestiging zal dan als witte vlek (tijdelijk) blijven bestaan. Enquêtering moet aan de vestiging gericht worden of via de hoofdvestiging lopen. Bij non-respons kan de werkgelegenheid ingeschat worden naar rato van de grootte van de inhurende opdrachtgever.

Tijdelijke of Vliegende winkels

Tijdelijke winkels of ook wel 'vliegende winkel' genaamd, zijn ondernemingen die gedurende enkele uren of een aantal dagen (tot 6 weken) artikelen aanbieden aan particulieren vanuit een winkel of andere ruimte. Vaak verhuizen deze winkels regelmatig door een gemeente al naar gelang er winkelruimte leeg staat. De situatie op de peildatum 1 april is leidend bij het vastleggen van de locatie en de werkgelegenheid. Het kan zijn dat deze winkels niet als individuele vestiging in het Handelsregister worden ingeschreven op de locatie omdat er geen 'duurzame activiteiten' worden ontplooid, d.w.z. voor 6 maanden of langer. Het is mogelijk dat de winkel wel als onderneming op een administratief hoofdadres is opgenomen.

Distributiepunten dag- en weekbladen.

Dag- en weekbladen worden vanuit een kantoor gedistribueerd of vanuit een particulier adres (distributiepunt).

In het eerste geval kan het eigen personeel geregistreerd worden en de bezorgers als parttimers. In het tweede geval dienen de bezorgers geregistreerd te worden op het betreffende adres.

Warenmarkten

*Aangevuld
2013-11*

Warenmarkten zijn niet-permanente vestigingen. Markthandelaren hebben een eigen, persoonlijke inschrijving in het Handelsregister met een bijbehorende SBI-code, waarbij de vestiging vaak op het woonadres van de ondernemer is gesitueerd. Dit adres dient dan als vestigingsadres te worden opgenomen.

Hoofdkantoren

*Nieuw
2012-10*

Bij het beschrijven van de activiteit van hoofdkantoren van concerns doet zich de vraag van de meest geschikte SBI-codering voor. In onderstaande wordt een denklijn aangereikt die leidt naar de meest gewenste codering.

Volgens de LISA definitie is de activiteit van de meeste personen op/vanuit de vestiging bepalend voor de SBI-code van de vestiging (zie ook § 3.2.2.3).

Bij het bepalen van de SBI-code van hoofdkantoren van grote ondernemingen (concerns) kunnen zich meerdere mogelijkheden voordoen afhankelijk van de (administratieve) activiteit op de vestiging, zoals:

- 70101 - Concerndiensten binnen eigen concern
- 70102 - Holdings (geen financiële)
- 6420 - Financiële holdings

Wanneer duidelijk is dat op de vestiging de meeste medewerkers bezig zijn met beheerstaken t.b.v. het concern, kan een administratieve code gegeven worden. De voorkeur gaat dan uit naar 70101 - *Concerndiensten binnen eigen concern*, omdat deze het best de mix van activiteiten aangeeft op de vestiging, zoals: personeelsbeheer, coördinatie inkoop, verkoop, financiële administratie, etc. De codes 70102 en 6420 hebben een sterk fiscaal karakter en zijn daarom beperkend in gebruik.

Wanneer niet duidelijk is hoeveel mensen administratieve ondersteuning geven kan een code gebruikt worden die een sterkere binding heeft met het product. In die gevallen gaat de voorkeur uit naar "Groothandel in..." gevolgd door het basisproduct. Het geven van een industriële code is niet gewenst omdat er op de hoofdvestiging zelden vervaardiging van producten plaatsvindt.

Het CBS meldt:

"Een bedrijf is een holding als de hoofdfunctie van het bedrijf het beheren en leiden van een groep dochterondernemingen is." Daarnaast: "een financiële holding houdt zich enkel en alleen bezig met het beheren van aandelen van BV's, NV's, en/of buitenlandse rechtspersonen waarvan een meerderheidsdeelneming in het bezit is van of met kredietverlening aan in het buitenland zetelende concernonderdelen."

Nieuw
2018-07

Gastouderbureaus en gastouders

Een gastouder**bureau** staat altijd ingeschreven in het Handelsregister en heeft een (beperkt) aantal personen in dienst, namelijk de mensen die (vast) bij het gastouderbureau werken. Dit zijn dus niet de gastouders zelf. Van deze gastouder**bureaus** wordt alleen het eigen personeel geregistreerd (die de administratie bijhoudt en de gastouders begeleidt).

Een gastouder werkt niet in loondienst, maar geeft zijn inkomsten meestal op bij de jaarlijkse aangifte van de inkomstenbelasting onder het kopje "Resultaat uit overig werk". Indien het gastouderschap leidt tot een substantiëlere vorm van inkomsten, zal een gastouder zich inschrijven bij de KvK en wordt deze gastouder gezien als ondernemer en telt mee als werkgelegenheid.

Als een gastouder zowel bij het eigen bedrijf als bij het gastouderbureau als werkzame persoon wordt meegeteld, dan is er sprake van een dubbeltelling.

2.2.3 Extra vestigingen

Zoals beschreven in paragraaf 2.2.1 vormt een adresgegeven een eerste startpunt om te bekijken of een adres al dan niet een vestiging betreft. Op basis van het tweede en derde bestanddeel vallen vervolgens een aantal adressen af. Deze worden door veel registerhouders toch bewaard, omdat ze in de toekomst mogelijk wel voldoen aan de LISA definitie. Deze potentiële vestigingen worden in de regionale bestanden doorgaans bijgehouden als extra vestiging of overige vestiging. Deze (extra) vestigingen worden echter niet opgenomen in het LISA-bestand. Voorbeelden zijn onder meer lege pensioen-bv's, opslagloodsen, pakhuizen en dergelijke. Verder worden hiertoe ook de gevallen gerekend waarvan uitsluitend een adresgegeven bekend is. Door de beperkte gegevens kan (nog) niet worden vastgesteld of aan de definitie van een vestiging wordt voldaan. Deze gevallen worden daarom als het ware tijdelijk geparkeerd tot hierover meer bekend is.

Extra vestiging:

*Aangepast
2013-11*

1. Vestigingen waar niet gewerkt wordt maar waarvan het adres toch van belang is. Meest voorkomende voorbeelden zijn onbemande tankstations, opslagloodsen, lege bv's, holdings, vestigingen met verdachte SBI-code (minder dan 2 werkzame personen) en andere juridische constructies waar geen mensen werken.
2. Vestigingen waarvan alleen een adres bekend is en aanvullende informatie ontbreekt waardoor (nog) niet vastgesteld kan worden of er sprake is van een LISA-vestiging.

*Aangepast
2013-11*

2.2.4 Relaties tussen vestigingen

Conform de definitie van een vestiging maakt LISA geen onderscheid tussen ondernemingen, bedrijven of vestigingen. In de dagelijkse praktijk kunnen echter vestigingen op verschillende manieren met elkaar verbonden zijn. Vestigingen kunnen deel uitmaken van één bedrijf, meerdere bedrijven kunnen onderdeel vormen van één onderneming etc. Diverse registerhouders onderscheiden een aantal types vestigingen waardoor iets meer bekend wordt van de juridische/organisatorische relaties tussen vestigingen. Deze vestigingssoorten en relaties zijn **niet opgenomen in het LISA-bestand** maar worden bij veel afzonderlijke registerhouders wel geregistreerd voor het eigen registergebied. De volgende vestigingssoorten worden door een aantal regionale registerhouders onderscheiden:

Vestigingssoort: Aard van de vestiging in relatie tot andere vestiging(en). Hierbij gaat het om het onderscheid zelfstandige, hoofd- of nevenvestiging of franchise.

Zelfstandige vestiging: Vestiging zonder relaties.

Hoofdvesting: Vestiging waar zich de beslissingsbevoegdheid bevindt ten opzichte van de vestiging(en) waarmee deze een relatie heeft².

Nevenvestiging: Vestiging die met een hoofdvesting een ondergeschikte relatie heeft.

Relatie: Een betrekking waarin vestigingen tot elkaar staan op basis van bestuurlijke en/of eigendomsverhoudingen.

Wanneer een onderneming meer dan 2 vestigingen heeft kunnen deze ook aan elkaar gerelateerd worden door ze als Centrale Berichtgever op te nemen.

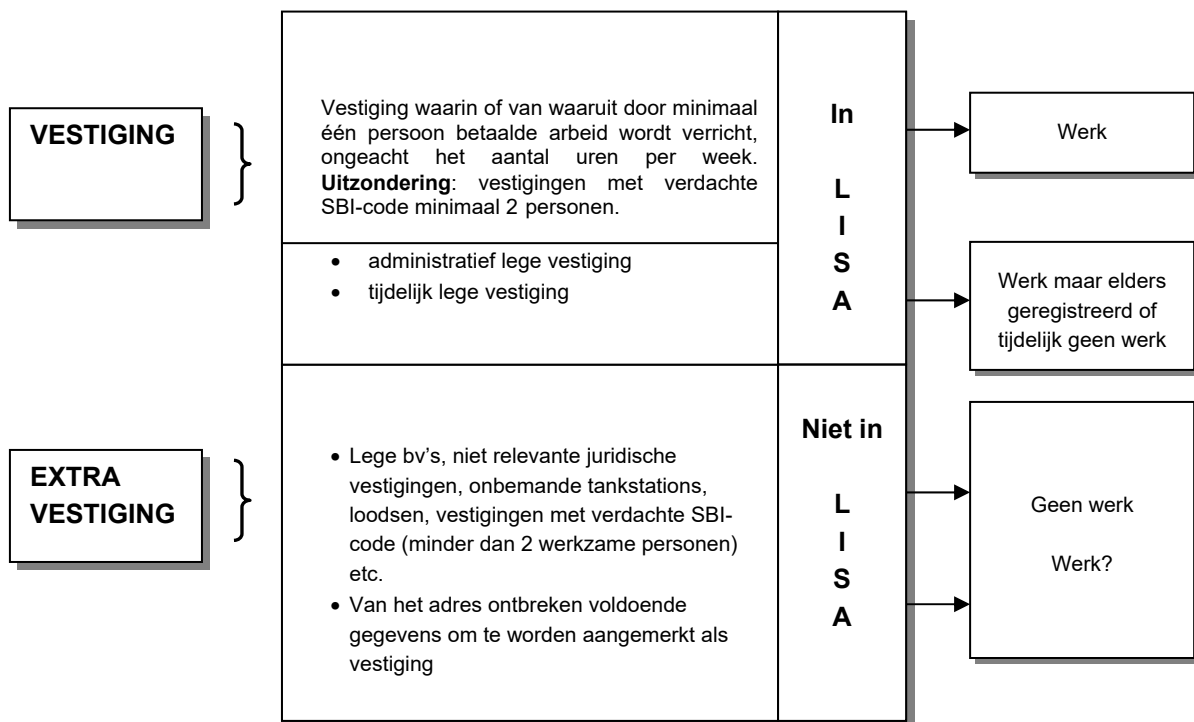
² Dit kan met meerdere vestigingen

2.2.5 Resumerend

Op basis van de definitie van het begrip vestiging en rekening houdend met een aantal bijzondere situaties kan paragraaf 2.2 als volgt worden samengevat.

1. Een praktische uitwerking van de definitie van een vestiging is het stellen van de volgende vragen:
  1. **Is er sprake van een adres (straat, huisnummer, huisletter, toevoeging, postcode, plaatsnaam) met een permanent karakter;**
  2. **Wordt er op of vanuit dit adres een economische activiteit of zelfstandig beroep uitgeoefend;**
  3. **Wordt er op of vanuit dit adres door minimaal één persoon betaalde arbeid verricht? (uitzondering: vestigingen met verdachte SBI-code minimaal 2 personen)**

2. Te onderscheiden typen vestigingen in het LISA-vestigingenregister

2.3 De werkzame persoon in LISA

LISA registreert voor alle relevante vestigingen in Nederland de werkgelegenheid. Dit gebeurt op basis van de jaarlijkse werkgelegenheidsenquête die door bijna 20 regionale registerhouders in hun gebied op een vaste peildatum (zie bijlage 3.1) wordt uitgezet. Via de enquête wordt op vestigingsniveau gevraagd naar het aantal werkzame personen op de peildatum. In bijlage 4 is een model werkgelegenheidsvraag opgenomen.

*Aangepast:
2010-06*

*Aangepast:
2009-06*

Werkzaam persoon:

Arbeidskracht die beroepsmatig (een) betaalde activiteit(en) verricht op of vanuit de vestiging: meewerkende ondernemer/eigenaar (directeur, bedrijfshoofd), meewerkend gezinslid, zelfstandig beroepsbeoefenaar, werknemer, uitzendkracht.

Toelichting op de definitie:

*Aangepast:
2009-03*

Wie wordt waar geteld

In principe worden werkzame personen in LISA geteld op het adres waar ze werkzaam zijn. Dit is niet altijd realiseerbaar, omdat in een aantal gevallen, bij het beantwoorden van de vraag over het aantal werkzame personen, wordt uitgegaan van het aantal personen dat op de loonlijst van de vestiging voorkomt. Waar deze personen feitelijk werkzaam zijn is niet altijd bekend. Zo wordt schoonmaakpersoneel geregistreerd bij de vestiging van waaruit het wordt uitgezonden en niet op de feitelijke werkplek.

*(gehele
toelichting)*

Uitzendkrachten

Uitzendkrachten staan formeel op de loonlijst bij uitzendbureaus of -instellingen. Omdat LISA het uitgangspunt hanteert om werkzame personen te tellen op de plek waar ze werken worden uitzendkrachten geteld bij de inlenende bedrijven waar ze feitelijk werken. Omdat uitzendkrachten beschouwd worden als werknemers worden ze in LISA meegeteld bij het totaal aantal werkzame personen en worden ze niet geregistreerd als een aparte categorie. Veel registerhouders houden het aantal uitzendkrachten voor hun eigen gebied apart bij, zodat de trend in de uitzendarbeid gecontroleerd kan worden aan de hand van externe bronnen, zoals ABU. Hierbij wordt geen onderscheid gemaakt tussen uitzendkrachten en gedetacheerden via het uitzendbureau.

*Aangepast:
2013-04*

Gesubsidieerde arbeidskrachten

Gesubsidieerde arbeidskrachten, zoals WSW-ers, worden binnen LISA beschouwd als werkzame personen. Het komt voor dat deze krachten niet werkzaam zijn op het adres van de vestiging waarbij zij in dienst zijn. In tegenstelling tot uitzendkrachten worden ze dan geteld bij de uitlenende organisatie en niet bij de vestiging waar ze feitelijk werkzaam zijn.

Zzp'ers, freelancers,

Zelfstandigen zonder personeel (ZZP-ers) worden net als freelancers binnen LISA beschouwd als zelfstandige bedrijven. Ondernemers/eigenaren moeten zichzelf meetellen in het eigen bedrijf, ook als zij zich laten inhuren door een ander bedrijf (zie ook § 4.1.1.1).

Gedetacheerden

Gedetacheerden en personen die via een uitleenbedrijf werkzaam zijn, worden geteld bij het bedrijf waar ze op de loonlijst staan. In de meeste gevallen is dat bij de uitlenende organisatie. Voorbeeld: Veel ICT-ers worden vanuit het ICT-bedrijf gedetacheerd bij de opdrachtgever voor de duur van een opdracht. Deze werkzame personen worden dus niet op het feitelijke werkadres geteld.

Payrollmedewerkers

Het payrollbedrijf neemt het juridische werkgeverschap en de bijbehorende arbeidsrechtelijke risico's van de werkgever over vaak in de vorm van een uitzend- of detacheringconstructie. Om deze reden worden in LISA payrollmedewerkers geteld bij het bedrijf waar feitelijk gewerkt wordt.

*Nieuw:
2016-10*

BBL-ers (Beroeps-Begeleidende-Leerweg)

Bij een BBL-opleiding heeft de deelnemer een baan van minstens 20 uur per week, en leert hij/zij het beroep dus voor een belangrijk deel in de praktijk. Daarnaast gaat de deelnemer één dag of een middag en een avond in de week voor de theorielessen naar school. BBL-ers worden in LISA geteld bij het bedrijf waar feitelijk gewerkt wordt.

*Nieuw:
2012-10*

Vrijwilligers / leden van vrijwillige brandweer

Vrijwilligers behoren niet als werkzaam persoon te worden geteld, zij verrichten immers geen betaalde arbeid. Voor leden van een vrijwillige brandweer geldt een uitzondering als deze een vaste (beschikbaarheids)vergoeding ontvangen, zij staan dan immers op een loonlijst. Aannemelijk is dat hun inzet de 12 à 15 uur per week niet te boven gaat, dus dienen ze als parttimers (zie hieronder) te worden opgenomen.

Urengrens fulltime/parttime

LISA maakt ten aanzien van de werkzame persoon onderscheid in fulltime en parttime werkgelegenheid. Fulltimers zijn alle werkzame personen die 12 uur of meer per week op of vanuit de vestiging werkzaam zijn. Parttimers zijn dus minder dan 12 uur per week werkzaam. Deze urengrens komt overeen met de urengrens van de enquête beroepsbevolking van het CBS. Een aantal registerhouders werkt nauw samen met de Kamer van Koophandel, die echter nog een urengrens hanteert van 15 uur, en volgt deze grens (zie bijlage 3.2). Voor de leesbaarheid wordt in het vervolg steeds de 12-uursgrens aangehouden.

*Aangepast
2013-11*

Bezette arbeidsplaatsen en banen

LISA vraagt in de werkgelegenheidsenquête naar het aantal werkzame personen op vestigingsniveau. Aangezien een werkzame persoon bij meerdere vestigingen (van verschillende bedrijven/ondernemingen) werkzaam kan zijn, bijvoorbeeld wanneer iemand vier dagen in loondienst is en één dag actief is als zelfstandig ondernemer, geven de uiteindelijke werkgelegenheidstatistieken feitelijk inzicht in het totaal aantal bezette arbeidsplaatsen of banen.

Nieuw:
2010-06

Aangepast
2013-11

Samenvatting

Categorie/locatie	Waar geteld	
	Op de vestiging	Waar feitelijk gewerkt wordt (inlenend bedrijf/opdrachtgever)
Eigen personeel op vestiging, incl. buitendienst	X	
Uitzendkrachten (en gedetacheerden via uitzendbureau).		X
Gedetacheerden/uitleenkrachten via uitleenbedrijf	X	
Payrollmedewerkers		X
Gesubsidieerde arbeidskrachten (WIW/WSW-medewerkers)	X	
ICT-ers	X	
Schoonmaakpersoneel	X	
ZZP-ers (in Handelsregister)	X	
Alfahulpen in Handelsregister (variant ZZP)	Ingeschreven bij KvK: als zelfstandige ondernemer registreren op adres inschrijving	Bedrijfsonderdeel van de zorginstelling dat uitzending alfahulpen coördineert en registreert (Oppassen voor dubbeltelling)

3. De gegevens in LISA

3.1 Inleiding

Dit hoofdstuk beschrijft de gegevens die van elke LISA vestiging bekend zijn. Op basis van deze informatie is het mogelijk om diverse statistieken te maken. Bij de gegevens wordt onderscheid gemaakt tussen **kerngegevens en beheergegevens**. Kerngegevens zijn de gegevens over een vestiging die nodig zijn voor de inhoudelijke toepassingen van LISA. Voorbeelden zijn adres, economische activiteit en werkgelegenheid. Beheergegevens zijn nodig om het informatiesysteem LISA te kunnen beheren. Een voorbeeld hiervan is het unieke LISA-nummer.

In LISA zijn op dit moment per vestiging 21 kerngegevens en 3 soorten beheergegevens beschikbaar. Bij de regionale registerhouders zijn doorgaans meer gegevens beschikbaar. Iedere registerhouder kan namelijk in zijn enquête extra vragen opnemen. Thematische gegevens die in de registergebieden voorkomen zijn bijvoorbeeld forensen, vacatures en uitzendkrachten.

3.2 Kerngegevens

Bij kerngegevens zijn ruimtelijke, sociaal-economische (thematische) en overige gegevens te onderscheiden. Ruimtelijke gegevens hebben betrekking op de locatie van een vestiging en de daarmee samenhangende geografische aggregatieniveaus. De sociaal-economische gegevens zijn de werkgelegenheid en de activiteitencode. De naam is het enige overige gegeven. In deze paragraaf worden de gegevens nader toegelicht. In bijlage 2 is een recordstructuur opgenomen.

3.2.1 Ruimtelijke kerngegevens

Ruimtelijke kerngegevens zijn te onderscheiden in gegevens over de locatie (het adres) en gegevens op basis waarvan bovengemeentelijk aggregaties te maken zijn, in casu de postcode en de gemeentecode.

*Aangepast:
2012-10
2016-10*

3.2.1.1 Adres

In LISA is van elke vestiging het vestigingsadres en voor zover aanwezig het correspondentieadres opgenomen.

*Als gevolg
van de
invoering
van de BAG*

Vestigingsadres:

Het adres waar de vestiging daadwerkelijk is gevestigd en waar of van waaruit de activiteiten worden uitgevoerd.

Correspondentieadres:

Het adres waarmee de correspondentie wordt gevoerd. Geadresseerde is de instantie, het bedrijf, de afdeling die de werkgelegenheidscijfers verstrekt.

Het komt in de praktijk ook voor dat inschrijvingen geen vestigingsadres, maar alleen een correspondentieadres hebben. In dat geval kan zo'n inschrijving niet worden opgenomen als vestiging, maar dient deze te worden gemarkeerd als niet-relevant.

Aangepast:
2018-07

Vanaf 2012 maakt LISA gebruik van de **Basisregistratie Adressen en Gebouwen (BAG)**. Alle verblijfsobjecten, ligplaatsen en standplaatsen hebben in de BAG een adres. Een vestiging met een adres dat niet in de BAG voorkomt, zou dan in principe ook niet meer voor kunnen komen (zie ook § 4.6 over protocol BAG).

Voor een goede verwerking en opname in het bestand is het van belang dat de gegevens op uniforme wijze worden ingevoerd in het bestand. LISA verwerkt de gegevens conform de schrijfwijze van de BAG-adressentabel. Ten aanzien van het correspondentieadres wordt dezelfde indeling en schrijfwijze gehanteerd. Voor zover van toepassing wordt hier eventueel het postbusadres van de vestiging opgenomen. Indien er geen correspondentieadres is, dan blijven de correspondentieadresvelden leeg.

In de praktijk komt het ook nog al eens voor dat de werkgelegenheidscijfers van een bepaalde vestiging worden aangeleverd door een extern administratiekantoor dat de administratie uitvoert. In dit geval wordt het correspondentieadres gevuld met het adres van het administratiekantoor. Indien de naam van de vestiging op het correspondentieadres afwijkt van de naam op het vestigingsadres wordt deze opgenomen in het record 'correspondentienaam'.

LISA Veldnaam	STRAAT
---------------	--------

<i>Omschrijving</i>	<i>Straatnaam vestigingsadres</i>
<i>Toelichting</i>	<i>Het betreft het adres op de peildatum volgens de BAG-schrijfwijze (43 posities)</i>
<i>Richtlijn</i>	<i>BAG-Schrijfwijze</i>
<i>Voorbeelden</i>	<i>Nassaulaan Karel Raamstraat Burgemeester de Manlaan De Ruyterkade Losweg Schoolstraat Van Spaendonckstraat</i>

LISA Veldnaam	HUISNR
---------------	--------

<i>Omschrijving</i>	<i>Huisnummer vestigingsadres</i>
<i>Toelichting</i>	<i>Het huisnummer dat bij de vestiging hoort. <u>Een nul kan in principe niet voorkomen.</u></i>

LISA Veldnaam	HUISLETTER
---------------	------------

Omschrijving	Huisletter vestigingsadres
Toelichting	De huisletter die bij het adres hoort. Toegestane waarden: A..Z, a..z

LISA Veldnaam	TOEV
---------------	------

Omschrijving	Toevoeging huisnummer vestigingsadres
Toelichting	Toevoeging van letters of cijfers. Toegestane waarden: A..Z, a..z, 0..9 Streepjes, slashes, punt en overige leestekens zijn dus niet toegestaan.

LISA Veldnaam	POSTCODE
---------------	----------

Omschrijving	Postcode vestigingsadres
Toelichting	De postcode van het vestigingsadres, 4 cijfers en twee letters. Voorbeeld: 1234AB.

LISA Veldnaam	PLAATS
---------------	--------

Omschrijving	Woonplaats vestigingsadres
Toelichting	De woonplaats waar de vestiging gevestigd is (is niet de gemeentenaam). BAG-schrijfwijze.
Voorbeelden	's-Hertogenbosch Oosterhout Oud Gastel 't Zand Alteveer gem Hoogeveen

LISA Veldnaam	CSTRAAT
---------------	---------

Omschrijving	Straatnaam correspondentieadres of vermelding "Postbus"
Toelichting	Het betreft het adres op de peildatum volgens de BAG-schrijfwijze (43 posities)
Richtlijn	BAG-Schrijfwijze
Voorbeelden	<u>Postbus</u> Nassaulaan Karel Raamstraat Burgemeester de Manlaan De Ruyterkade Losweg Schoolstraat Van Spaendonckstraat

LISA Veldnaam	CHUISNR
Omschrijving	Huisnummer correspondentieadres of postbusnummer
Toelichting	Het huisnummer dat bij het correspondentieadres hoort. Een nul kan in principe niet voorkomen.

LISA Veldnaam	CHUISLTR
Omschrijving	Huisletter correspondentieadres
Toelichting	De huisletter die bij het correspondentieadres hoort. Toegestane waarden: A..Z, a..z

LISA Veldnaam	CTOEV
Omschrijving	Toevoeging huisnummer correspondentieadres
Toelichting	Toevoeging van letters of cijfers. Toegestane waarden: A..Z, a..z, 0..9 Streepjes, slashes, punt en overige leestekens zijn dus niet toegestaan.

LISA Veldnaam	CPOSTCODE
Omschrijving	Postcode van het correspondentieadres of van de postbus
Toelichting	De postcode van het correspondentieadres/postbusadres, 4 cijfers en twee letters. Voorbeeld: 1234AB.

LISA Veldnaam	CPLAATS
Omschrijving	Woonplaats correspondentieadres of postbus
Toelichting	De woonplaats waar het correspondentieadres of de postbus gevestigd is (is niet de gemeentenaam). BAG-schrijfwijze.
Voorbeelden:	's-Hertogenbosch Oosterhout Oud Gastel 't Zand Alteveer gem Hoogeveen

3.2.1.2 Geografische niveaus

LISA voegt aan elke vestiging de meest recente gemeentecode van het CBS toe. Met behulp van deze unieke code en de postcode worden geografische indelingen op een hoger aggregatieniveau toegevoegd. Met behulp van deze unieke codes kunnen bovendien ook andere regionale indelingen worden gemaakt. Standaard biedt LISA de volgende regionale indelingen:

- ⇒ 6 positie postcodegebied
- ⇒ 4 positie postcodegebied
- ⇒ gemeenten
- ⇒ COROP-gebieden (op basis van de gemeentecode)
- ⇒ provincies
- ⇒ Nederland

De gemeentecode wordt als volgt toegevoegd aan de vestiging.

LISA Veldnaam	GEMNR
<i>Omschrijving</i>	<i>Gemeentenummer vestigingsadres</i>
<i>Toelichting</i>	<p><i>De code van de gemeente waar de vestiging gevestigd is volgens het CBS (meest recente versie).</i></p> <p><i>CBS-schrijfwijze: met voorloophnullen. Voorbeeld: 0363, 0599, 0531.</i></p>

LISA Veldnaam	GEMNAAM
<i>Omschrijving</i>	<i>Gemeentenaam vestigingsadres</i>
<i>Toelichting</i>	<p><i>De naam van de gemeente waar de vestiging gevestigd is volgens het CBS.</i></p> <p><i>Schrijfwijze volgens gebiedsindelingenregister van het CBS. De gemeentenaam wordt toegevoegd op basis van de gemeentecode.</i></p>

3.2.2 Sociaal-economische kerngegevens

De sociaal-economische informatie over een vestiging heeft betrekking op de werkgelegenheid en de activiteit die in of vanuit de vestiging wordt uitgevoerd.

3.2.2.1 Werkzame persoon

Aangepast:
2010-06

LISA registreert voor alle vestigingen in Nederland het aantal werkzame personen. Via de enquête wordt op vestigingsniveau gevraagd naar het aantal werkzame personen op de peildatum. In bijlage 4 is een model werkgelegenheidsvraag opgenomen. Het aantal werkzame personen wordt in LISA als volgt opgenomen in het bestand (verdeeld naar geslacht en urengrens):

LISA Veldnaam	MANF
----------------------	-------------

<i>Omschrijving</i>	<i>Aantal fulltime mannen</i>
<i>Toelichting</i>	<i>Het aantal mannen dat minimaal 12 uur per week werkzaam is in of vanuit de vestiging</i>

LISA Veldnaam	VROUWF
----------------------	---------------

<i>Omschrijving</i>	<i>Aantal fulltime vrouwen</i>
<i>Toelichting</i>	<i>Het aantal vrouwen dat minimaal 12 uur per week werkzaam is in of vanuit de vestiging</i>

LISA Veldnaam	MANP
----------------------	-------------

<i>Omschrijving</i>	<i>Aantal parttime mannen</i>
<i>Toelichting</i>	<i>Het aantal mannen dat minder dan 12 uur per week werkzaam is in of vanuit de vestiging</i>

LISA Veldnaam	VROUWP
----------------------	---------------

<i>Omschrijving</i>	<i>Aantal parttime vrouwen</i>
<i>Toelichting</i>	<i>Het aantal vrouwen dat minder dan 12 uur per week werkzaam is in of vanuit de vestiging</i>

3.2.2.2 Grootteklasse

Aangepast:
2015-02

De grootteklasse van de vestiging wordt bepaald op basis van het aantal werkzame personen per vestiging. Dit kan zowel op basis van:

- het **totaal aantal fulltime werkzame personen**, hierna aan te duiden als **grootteklasse (fulltime)**
- het **totaal aantal full- en parttime werkzame personen**, hierna aan te duiden als **grootteklasse (totaal)**.

Voor **grootteklasse (fulltime)** wordt gebruik gemaakt van de onderstaande grootteklasse-indeling van de Kamer van Koophandel.

De gegevens zijn als volgt in het bestand aanwezig:

LISA Veldnaam	GRTKLAS
Omschrijving	Grootteklasse naar fulltime werkzame personen
Toelichting	Betreft de indeling van het aantal fulltime werkzame personen bij de vestiging in grootteklassen.

Grootteklasse-indeling:

Grootteklasse	Fulltime werkzame personen	
	Van	tot en met
00	Onbekend	
01	Geen	
02	1	1
03	2	4
04	5	9
05	10	19
06	20	49
07	50	99
08	100	199
09	200	499
10	500	799
11	800	999
12	1000 en meer	

3.2.2.3 Activiteit

Voor het indelen van de economie in bedrijfscategorieën wordt gebruikt gemaakt van de standaardbedrijfsindeling (SBI) van het Centraal Bureau voor de Statistiek (CBS)³. In 2008 heeft het CBS een nieuwe codering geïntroduceerd die een betere weerspiegeling is van de huidige economie. Bij de toekenning van de SBI-code hanteert LISA de volgende definitie van activiteit:

Economische activiteit:

De economische activiteit per vestiging is die activiteit waarmee de meeste werkgelegenheid in de vestiging gemoeid is. Daarbij wordt de activiteitscodering van het CBS³ gehanteerd.

³ LISA hanteert als uitgangspunt SBI'2008, de meest actuele versie van het CBS.

Aangepast: De SBI 2008 is gebaseerd op de indeling van de Europese Unie (*Nomenclature statistique des activités économiques dans la Communauté Européenne*, afgekort: *NACE Rev 2*) en op die van de Verenigde Naties (*International Standard Industrial Classification of All Economic Activities*, afgekort: *ISIC Rev 4*). Deze indelingen worden ongeveer eens in de 15 jaar geactualiseerd. Van de laatste, in 2006/2007 gewijzigde, internationale indelingen is de nieuwe SBI 2008 afgeleid die vanaf 1-1-2008 de SBI'93 vervangt. De structuur van de SBI 2008 bestaat net als die van de SBI'93 uit vijf cijfers, waarbij de eerste vier cijfers, op een aantal uitzonderingen na, gelijk zijn aan de NACE Rev 2. Op het niveau van de afdelingen, aangegeven door twee cijfers, stemmen SBI 2008 en NACE Rev 2 overeen met de ISIC Rev 4.

Tot en met het LISA-bestand 2008 is gebruik gemaakt van de SBI'93. Vanaf het LISA-bestand 2009 is overgegaan op de SBI2008. Wijzigingen in de activiteitencodering als gevolg van herklassering worden met terugwerkende kracht doorgevoerd. De jaren 1996 tot en met het huidige jaar zijn daarom geconverteerd naar de nieuwe SBI2008-codering.

De SBI code is als volgt in het bestand aanwezig:

LISA Veldnaam	SBI08
<i>Omschrijving</i>	<i>Activiteitencodering</i>
<i>Toelichting</i>	<i>Activiteitencodering op basis van SBI 2008 van het CBS.</i>

3.2.2.4 Naam van de vestiging

Het enige overige gegeven is de naam van een vestiging. Hiervoor is geen standaardisatie afgesproken. Zoveel mogelijk wordt aangesloten bij de schrijfwijze in het Handelsregister, in elk geval bij vestigingen met eenzelfde vestigingsnummer. Ingeval van meerdere vestigingsnamen en vestigingsnummers dient elke vestiging al dan niet als extra vestiging apart opgenomen te worden.

LISA Veldnaam	NAAM
<i>Omschrijving</i>	<i>Naam van de vestiging op het vestigingsadres</i>
<i>Toelichting</i>	<i>De naam waaronder de vestiging bekend staat. Een uniforme schrijfwijze is niet in gebruik.</i>

3.2.2.5 Naam van de vestiging op het correspondentieadres

In het geval dat een vestiging een correspondentieadres hanteert en op dat adres een andere vestigingsnaam wordt gebruikt wordt deze naam als volgt opgenomen:

LISA Veldnaam	CNAAM
<i>Omschrijving</i>	<i>Naam van de vestiging waarmee gecorrespondeerd wordt</i>
<i>Toelichting</i>	<i>De naam waaronder de vestiging bekend staat. Een uniforme schrijfwijze is niet in gebruik. Dit veld is alleen ingevuld indien de naam afwijkt van de naam op het vestigingsadres</i>

3.2.2.6 Landbouwtellingen van het CBS

*Nieuw
2010-09*

Voor statistieken van de agrarische sector maakt LISA **tot en met 2010** gebruik van de landbouwtellingen van het CBS⁴. Deze statistieken hebben betrekking op vestigingen waarvan de activiteitencode begint met:

*Aangepast
2013-11*

- 011 - Teelt van eenjarige gewassen
- 012 - Teelt van meerjarige gewassen
- 013 - Teelt van sierplanten
- 014 - Fokken en houden van dieren
- 015 - Akker- en/of tuinbouw in combinatie met veehouderij.

Deze coderingen hebben betrekking op de SBI-2008. De overige landbouwvestigingen met activiteitencode 016 (Dienstverlening voor de landbouw) t/m 032 (Kweken van vis en schaaldieren) werden in LISA wel op vestigingsniveau verzameld.

Aangezien de uitkomsten van de CBS-Landbouwtellingen steeds later beschikbaar komen wordt voor de samenstelling van LISA-statistieken **tot en met 2010** gebruik gemaakt van – indien voorhanden – regionaal verzamelde gegevens (zie ook § 2.2.2.1) en voor het overige van schattingen op basis van trends en cijfers van een eerder jaar.

De aldus verkregen gegevens worden voor het maken van statistieken aan het bestand toegevoegd. Na het – later – uitkomen van de CBS-gegevens worden de LISA-statistieken aangepast.

Vanaf 2011 wordt door LISA geen gebruik meer gemaakt van de CBS-Landbouwtellingen. Voor de agrarische sector (SBI-groepen 011 t/m 015) kan door de regionale registerhouders voor de werkgelegenheidsgegevens op vestigingsniveau gebruik worden gemaakt van de gegevens van een landelijke centrale berichtgever.

De aanpassing in werkwijze voor de agrarische sector wordt **niet** met terugwerkende kracht doorgevoerd, met andere woorden: **tot en met 2010** is in de statistieken van de agrarische sector de CBS-Landbouwtelling opgenomen.

---

⁴ Opgemerkt dient nog te worden dat de urengrens van de landbouwtellingen afwijkt van die van LISA. De grens tussen parttime en fulltime wordt vanaf 2004 bij de landbouwtelling gelegd op 20 uur (tot en met 2003 was dit 10 uur), terwijl LISA uitgaat van 12 uur. De verhouding tussen fulltime en parttime van de landbouwtelling wordt vanaf 2004 herberekend op basis van de verhouding in 2003.

3.3 Beheergegevens

3.3.1 LISA-vestigingsnummer

In LISA worden een aantal beheergegevens opgenomen die gebruikt worden om het informatiesysteem LISA te kunnen beheren. Een van de belangrijkste is het unieke registratienummer per vestiging dat door LISA wordt toegekend aan een vestiging.

Het LISA vestigingsnummer is als volgt opgenomen:

LISA Veldnaam	LISANR
<i>Omschrijving</i>	<i>Uniek registratienummer van de vestiging</i>
<i>Toelichting</i>	<i>Het LISA-nummer is een unieke code die bij de vestiging hoort. Een nummer wordt slechts één keer uitgegeven. Als een vestiging verhuist houdt hij hetzelfde nummer binnen dezelfde regionale registerhouder. In LISA is aan alle regionaal uitgegeven nummers de code van de registerhouder toegevoegd, omdat in verschillende regio's hetzelfde nummer kan zijn uitgegeven.</i>

Van alle vestigingen die in het Handelsregister staan ingeschreven zijn ook de inschrijfnummers van de Kamer van Koophandel beschikbaar.

Aangepast:
2013-11

LISA Veldnaam	KVKDOSNR
<i>Omschrijving</i>	<i>KvK-dossiernummer van de vestiging</i>
<i>Toelichting</i>	<i>Het dossiernummer is het nummer waaronder de vestiging, vereniging of stichting bij de kamer van koophandel is ingeschreven. Het dossiernummer is uniek en blijft gedurende het gehele bestaan aan de betreffende vestiging, vereniging of stichting gekoppeld. Eventuele nevenvestigingen worden onder hetzelfde dossiernummer als de hoofdvestiging ingeschreven.</i>

Nieuw
2013-11

LISA Veldnaam	KVKVESTNR
<i>Omschrijving</i>	<i>KvK-vestigingsnummer van de vestiging</i>
<i>Toelichting</i>	<i>Het KvK-vestigingsnummer is de unieke aanduiding van een vestiging binnen het Handelsregister. Elke vestiging heeft een vestigingsnummer. - Voor rechtspersonen en samenwerkingsverbanden zonder vestiging is de rubriek leeg. - De combinatie van het dossiernummer en het vestigingsnummer vormt een unieke zoek sleutel. Echter bij voortzetting van of overdracht aan een andere onderneming, rechtspersoon of samenwerkingsverband blijft het</i>

	<p><i>vestigingsnummer behouden. Hierdoor blijft de vestiging in de historie volgbaar.</i></p> <p><i>- Een vestiging behoudt altijd het toegekende nummer tenzij er tegelijkertijd van activiteit én locatie wordt gewisseld.</i></p>
--	---

3.3.2 Enquêtetypen

*Aangepast:
2015-01*

Behalve het vestigingsnummer hanteert LISA enquêtetypen die bepaalde beheersinformatie toekennen aan sommige vestigingen. Het enquêtetype maakt duidelijk wat de status van de vestiging is en de kwaliteit van de bijbehorende werkgelegenheidsgegevens. De typenummering is die van het informatiesysteem VR-beheer dat de meeste regionale registerhouders gebruiken. Bij de types 01, 08, 11, 20, 30, 40 gaat het om (een vorm van) respons, de andere types zijn non-respons.

Regionale registerhouders die met een ander systeem dan VR-beheer werken leveren zoveel mogelijk overeenkomstige informatie aan over status en kwaliteit van (de werkgelegenheidsgegevens van) de vestiging.

LISA-enquêtetypen:

- 01 Gegeven direct van bedrijf, opgave per vestiging, schriftelijk, online of telefonisch verkregen
- 08 Gegeven direct van bedrijf, tijdelijk geen werkzame personen
- 11 Gegeven direct van bedrijf, opgave per vestiging, schriftelijk, online of telefonisch verkregen door tussenkomst van door LISA geautoriseerde derde (bv Prosu)
- 20 Gegeven direct van bedrijf totaalopgave, toe te delen aan vestigingen
- 30 Gegeven uit secundaire bron per vestiging (bv KvK (recent), jaarverslag, website, persbericht)
- 40 Gegeven uit secundaire bron totaal, toe te delen aan vestigingen

- 50 Gegeven opgehoogd (met ophoogmodule VR-beheer)
- 51 Gegeven opgehoogd (andere methode)
- 60 Gegeven geïmputeerd (met imputatiemodule VR-beheer)
- 61 Gegeven geïmputeerd (andere methode)
- 62 Gegeven geconstrueerd o.b.v. locatie-eigenschap (BAG-oppervlak, Google Streetview)
- 72 Gegeven geschat, 'natte vinger'-methode
- 73 Gegeven overgenomen van vorig jaar
- 76 Gegeven overgenomen van volgend jaar

3.4 Overzicht van LISA-definities

Gegevens die in LISA zijn opgenomen zijn weergegeven in de grijze kaders.

Begrip	Definitie	Opmerkingen
Vestiging	Locatie van een onderneming, instelling of zelfstandige beroepsbeoefenaar (dat wil zeggen elke fabriek, werkplaats, kantoor, winkel of andere bedrijfsruimte, dan wel elk complex daarvan) waarin of van waaruit een economische activiteit of zelfstandig (vrij) beroep wordt uitgeoefend door minimaal 1 werkzaam persoon.	Een bouwplaats is geen vestiging

*Aangepast:
2015-01*

Administratief leeg Tijdelijk leeg	Vestiging waarvan de werkzame personen bij een andere vestiging worden geteld (enquêtetype 04, tegenhanger 07). Vanaf 2015 wordt deze combinatie niet meer gebruikt. In plaats daarvan dient het enquêtetype 20 te worden toegepast. Vestiging waar tijdelijk (nog) geen personen werkzaam zijn (bijvoorbeeld door brand, ziekte of opstartfase) (enquêtetype 08).	In deze vestigingen wordt geen werkgelegenheid geteld. Ze worden echter wel meegenomen in LISA.
---	---	---

Extra vestigingen	<p>Onderscheiden worden:</p> <ol style="list-style-type: none"> Vestigingen waar niet gewerkt wordt, maar waarvan het adres toch van belang is. Meest voorkomende voorbeelden zijn pakhuizen, opslagloodsen, lege bv's, holdings en andere juridische constructies waar geen mensen werken. Vestigingen waarvan alleen een adres bekend is en aanvullende informatie ontbreekt om vast te stellen of er sprake is van een vestiging Vrijwilligersorganisaties of vrijwilligerswerk 	<p>Aantal werkzame personen nihil</p> <p>Aantal werkzame personen onbekend</p>
-------------------	---	--

Vestigingsoort	Aard van de vestiging in relatie tot andere vestiging(en). Hierbij gaat het om het onderscheid zelfstandige, hoofd- of nevenvestiging.	
Zelfstandige vestiging	Vestiging zonder relaties.	
Hoofdvesting	Vestiging waar zich de beslissingsbevoegdheid bevindt ten opzichte van de vestiging(en) waarmee deze een relatie heeft.	Een hoofdvesting kan relaties hebben met meerdere nevenvestigingen.
Nevenvestiging	Vestiging die met een hoofdvesting een ondergeschikte relatie heeft.	
Relatie	Een betrekking waarin vestigingen tot elkaar staan op basis van bestuurlijke en/of eigendomsverhoudingen.	

Vestigingsadres	Adres waar de vestiging daadwerkelijk is gevestigd en waar of van waaruit de activiteiten worden uitgevoerd.	
Correspondentieadres	Adres waarmee de correspondentie wordt gevoerd. Geadresseerde is de instantie, het bedrijf, de afdeling die de werkgelegenheidscijfers verstrekt.	

--	--	--

*Aangepast:
2009-06*

Werkzame persoon	Arbeidskracht die beroepsmatig (een) betaalde activiteit(en) verricht op of vanuit de vestiging: meewerkende ondernemer/eigenaar (directeur, bedrijfshoofd), meewerkend gezinslid, zelfstandig beroepsbeoefenaar, werknemer, uitzendkracht.	Uitzendkrachten worden meegeteld bij het aantal werkzame personen op de vestiging waar ze feitelijk werkzaam zijn
Grootteklasse	Indeling van vestigingen op basis van het aantal fulltime werkzame personen	
Fulltime	Gemiddeld 12 uur of meer per week werkzaam.	
Parttime	Gemiddeld minder dan 12 uur per week werkzaam.	

Activiteit	Economische activiteit per vestiging waarmee de meeste werkgelegenheid in die vestiging is gemoeid. Daarbij wordt gehanteerd de activiteitencodering van het CBS (op basis van de meest actuele versie van SBI 2008).	
------------	---	--

4. Protocollen

In dit hoofdstuk worden enkele methoden beschreven die toegepast kunnen worden in situaties waar bepaalde keuzes gemaakt moeten worden in de registratie.

Voorbeelden zijn: de verwerking van mutaties uit het Handelsregister, ophogingsmethodiek.

4.1 Verwerken van mutaties uit het Handelsregister: opnemen en afvoeren

Nieuw:
2011-06 Iedere registerhouder ontvangt periodiek (maandelijks) een bestand met mutaties uit het Handelsregister op basis van een mutatieabonnement. Hierbij zijn van tevoren afspraken gemaakt over de te leveren velden, het gebied en de aard van de inschrijvingen, samengevat: het 'profiel'.

Het is van belang in het profiel alle informatie op te nemen van inschrijvingen die relevant zijn voor de meting van de werkgelegenheid en de dynamiek van de werkgelegenheid (opname, verhuizing, beëindiging etc.). Bijlage 5 laat een overzicht zien van de beschikbare velden in het KvK-mutatieabonnement met een aanduiding van noodzakelijke en optionele velden.

Nieuw:
2013-04

Nieuw:
2016-10

Met ingang van 2016 wordt gebruik gemaakt van een Centraal Mutatie-Abonnement (CMA). Hierbij worden de mutaties van de KvK door LISA centraal beheerd en gedistribueerd onder de registerhouders. Hierdoor stijgt de uniformiteit van het LISA-bestand doordat iedere registerhouder gebruik maakt van dezelfde gegevens en omdat er een aantal bewerkingen centraal kan worden doorgevoerd. In bijlage 6 is het *Protocol CMA* opgenomen. Dit is een uitgebreide beschrijving van de stappen die doorlopen dienen te worden om de CMA-mutaties in te lezen en te verwerken in het vestigingenregister.

Aangepast:
2017-07

Inlezen mutatiebestand

Na ontvangst van het mutatiebestand kan het bestand in de software worden ingelezen en de mutaties worden verwerkt. Hierna zijn mogelijkheden om correcties te controleren, lijsten te maken van doorgevoerde of niet doorgevoerde mutaties.

De registerhouder kan ervoor kiezen bepaalde mutaties apart te behandelen. Dit kan nuttig zijn bv. in geval van het, op juridische gronden, afgevoerd raken van grote vestigingen of ketens van (detailhandels-)bedrijven door de KvK.

Na het inlezen van de mutaties volgt het verwerken van het mutatiebestand. Dit kan op 2 manieren:

1. Via automatische verwerking
2. Via handmatige verwerking

Automatische verwerking

Een aantal processen kan geautomatiseerd worden uitgevoerd.

1. Nieuwe inschrijvingen kunnen automatisch worden toegevoegd aan het register als normale of als extra vestiging. Dit proces dient plaats te vinden onder bepaalde voorwaarden die in de software kunnen worden vastgelegd. Zo kan men nieuwe inschrijvingen die geen 'verdachte' SBI-code hebben automatisch laten opnemen als er op het betreffende adres nog geen vestiging is geregistreerd en de vestiging kleiner is dan een bepaalde grootteklasse. Nieuwe grote vestigingen dienen handmatig bekeken te worden.

Men kan ervoor kiezen bepaalde inschrijvingen standaard als extra vestiging op te nemen, bv. wanneer er geen werkgelegenheid plaatsvindt. Dit kan beoordeeld worden door de combinatie van SBI-code en grootteklasse van de werkzame personen of het absolute aantal werkzame personen (indien in het abonnement opgenomen). Echter: of er al of niet werkgelegenheid op een vestiging plaatsvindt moet bepaald worden d.m.v. het werkgelegenheidsonderzoek, de aanduiding vanuit het Handelsregister is niet leidend hierin.

2. Vestigingen die voor de registratie van de werkgelegenheid niet relevant zijn, kunnen integraal als niet-relevant worden geregistreerd (zie § 2.2.2.1 *Verdachte SBI-codes*).
3. Automatisch koppelen. Hierbij wordt op basis van overeenkomstige naam, SBI-code en adres het KvK-nummer van een nieuw aangeboden vestiging toegekend aan een eerder door de KvK afgevoerde of een door de registerhouder zelf opgevoerde vestiging. De historie van de vestiging wordt hierdoor gecontinueerd.

Handmatige verwerking

Wanneer een deel van de aangeboden mutaties automatisch is verwerkt, resteert nog een deel waarbij de opname in het vestigingenregister handmatig moet worden beoordeeld. In onderstaande paragraaf staat aangegeven welke afwegingen en keuzes hierbij gemaakt kunnen worden.

4.1.1 Nieuwe inschrijvingen

Belangrijke bron van nieuwe vestigingen voor de regionale registerhouders is het mutatieabonnement op het Handelsregister. Om te beoordelen of nieuwe KvK-inschrijvingen als LISA-vestiging moeten worden aangemerkt is de volgende beslisboom te volgen:

*Aangepast:
2009-10*

- 0 Als: betrokken bedrijf
  - valt onder pensioen-bv etc. (SBI-codes: 64301, 64302, 64303, 6420, 70101 en 70102) en minder dan 2 werkzame personen heeft of
  - 0 werkzame personen heeft of
  - vereniging/stichting met 0 personen is, of
  - vrijwilligersorganisatie is
 dan is er sprake van een niet-relevante inschrijving of extra vestiging.
 Let op: als er sprake is van een holding kan situatie 3, mogelijkheid 2 aan de orde zijn.

 Dan: geen LISA-vestiging.
- 1 Als: naam, postcode, huisnummer, huisletter, huisnummertoevoeging, SBI-code (vrijwel) identiek aan gegevens van een *actuele* vestiging en bedrijf heeft nog geen KvK-nummer

 Dan: KvK-nummer koppelen en gegevens wat betreft naam, adres, SBI-code handhaven (zo nodig aanpassen).
- 2 Als: naam, postcode, huisnummer, huisletter, huisnummertoevoeging, SBI-code identiek aan gegevens van een *afgevoerde* vestiging en bedrijf heeft nog geen KvK-nummer (er lijkt sprake van een actualisering)

 Dan: reactivering op de oorspronkelijke startdatum met toevoeging van KvK-nummer ingeval van afvoering binnen het lopende enquêtejaar; in het andere geval als nieuwe vestiging opnemen.

- 3 Als: gegevens in het bestand te vinden zijn (gelijk of min of meer vergelijkbaar: naam, adres, SBI-code) en vestiging heeft reeds KvK-nummer

Dan: betrokken bedrijf/bedrijven nabellen.

Mogelijkheid 1: er is sprake van reëel bedrijf met werkgelegenheid, dan wordt een nieuwe vestiging toegevoegd met werkgelegenheidsgegevens ontleend aan het Handelsregister.

Mogelijkheid 2: er is geen sprake van een reëel additioneel bedrijf maar van een extra juridische eenheid, dus geen LISA-vestiging. In dat geval kan wel een nieuwe extra-vestiging worden toegevoegd, zonder werkgelegenheidsgegevens.

- 4 Als: gegevens van bedrijf niet te vinden zijn in bestand (controle op adres en naam) en: als aantal werkzame personen volgens Handelsregister < 10 is

Dan: gegevens zonder meer toevoegen aan bestand.

of: als aantal werkzame personen volgens Handelsregister >= 10 is

*Aangepast:
2013-11*

Dan: gegevens controleren (bijvoorbeeld via internet/website), bedrijf nabellen en gegevens vervolgens opnemen in bestand.

- 5 Daarnaast kunnen nieuwe inschrijvingen die nog niet zijn gecontroleerd (dus nog niet definitief als niet-relevant of als extra vestiging zijn aangemerkt) worden opgenomen in het vestigingenbestand als aan de volgende voorwaarden is voldaan:
- de inschrijving moet aan de vestigingsdefinitie voldoen en bij 5 of meer werkzame personen in ieder geval nagegaan worden
  - het adres moet bekend zijn bij de BAG-adressentabel
  - het bedrijf mag niet in een aantal SBI-codes vallen (pensioen-bv, holding, etc.)

Alleen als aan al deze 3 voorwaarden is voldaan, kunnen de gegevens worden opgenomen in het vestigingenbestand.

Vervolgens kan de werkgelegenheid door imputatie op basis van de SBI-code worden geschat, enquêtetype wordt 60 of 61.

Voor deze werkwijze mag gekozen worden indien een regionaal register maandelijks op het totale bestand meer dan 1% nieuwe inschrijvingen heeft. De ervaring leert dat het veelal om éénpersoonsbedrijven gaat. Het kost teveel energie om al deze bedrijven exact te gaan controleren. De kans dat een bedrijf onterecht wordt opgenomen is vrij gering gezien de strenge voorwaarden. Mocht de werkgelegenheid fout ingeschat worden dan is het effect hiervan te verwaarlozen. Op een totaal van circa 8.000.000 arbeidsplaatsen in LISA tellen deze kleine bedrijven niet zwaar aan.

Nieuw:
2013-11

4.1.1.1 Eenpersoonsbedrijven

Het aantal kleine (eenpersoons)bedrijven in het Handelsregister is in de afgelopen jaren explosief toegenomen. In veel gevallen gaat het om kleine bedrijven, waaronder de zgn. zzp'ers⁵ (zelfstandige ondernemers die geen personeel aannemen).

Enquêtefrequentie

Door het grote aantal kleine bedrijven is het meestal niet haalbaar deze integraal te benaderen. Benader ze daarom steekproefsgewijs. Online benaderen is goedkoper dan schriftelijk, maar vraagt om de beschikbaarheid van een e-mailadres.

Bedrijven van 1 t/m 9 werkzame personen dienen in principe eens in de 4 jaar te worden benaderd. Indien niet met zekerheid kan worden vastgesteld of het om een zzp'er gaat, bijvoorbeeld bij een nieuw bedrijf, kan de enquêtefrequentie worden verhoogd naar eens in de 2 jaar. Het kan namelijk zijn dat een klein bedrijf uitgroeit tot een (middel)groot bedrijf. Wanneer uit opeenvolgende respons blijkt dat de werkgelegenheid constant op 1 blijft, kan worden teruggevallen op de frequentie van eens in de 4 jaar.

Geen opgave aantal werkzame personen

Veel kleine bedrijven geven in de enquête aan dat er geen mensen werken (0 werkzame personen, 'geen personeel'). Het komt vaak voor dat de eigenaar zichzelf vergeet mee te tellen.

De variabele '*economisch actief*' die de KvK in het Handelsregister aanlevert geeft geen duidelijk beeld van de feitelijke activiteit van een bedrijf en is hiermee slechts indicatief.

Wanneer een ondernemer aangeeft op de peildatum niet actief te zijn en de inschrijving in het Handelsregister blijft actief: zet het enquêtetypet voor het betreffende jaar op '*'08 - Tijdelijk geen werkzame personen*'. Voer de vestiging niet af. In de toekomst kan de ondernemer weer actief worden.

Wanneer een ondernemer aangeeft gestopt te zijn met de activiteit, bijvoorbeeld om leeftijds- of gezondheidsredenen, maar de inschrijving blijft in het handelsregister voortbestaan, kan de vestiging worden afgevoerd met *wijze einde '22 - Beëindigd wegens leeftijd* of *'23 - Uitgetreden uit arbeidsproces door ziekte/overlijden*

Nieuwe bedrijven, opgenomen na uitzet van de enquête

Een deel van de eenpersoonsbedrijven uit het Handelsregister zal vlak na het uitzetten van de enquête worden toegevoegd, maar heeft wel een startdatum vóór of op de peildatum. Deze bedrijven kunnen op basis van de KvK-grootteklasse ('02' of '01') worden opgenomen als vestiging of extra-vestiging.

Aangepast:
2015-02

Wanneer men beschikt over het veld '*contactpersoon*' (m/v) kan, in combinatie met de grootteklasse (totaal), de werkgelegenheid nauwkeuriger worden **ingeschat**; indien het absolute totaal aantal werkzame personen in het mutatie-abonnement op het Handelsregister is opgenomen, verdient gebruikmaking daarvan de voorkeur.

Aangepast:
2014-11

⁵ Zzp (zelfstandige zonder personeel) is geen officieel begrip. In de praktijk slaat de term zzp'er vooral op ondernemers die diensten verlenen aan verschillende opdrachtgevers. Bijvoorbeeld een metselaar die voor allerlei aannemers klussen uitvoert. Of een ICT'er die zich laat inhuren. Zzp'ers werken in opdracht, zonder dat er sprake is van een dienstverband. De begrippen zzp'er en freelancer betekenen hetzelfde.

Invullen van de werkgelegenheid kan ook langs geautomatiseerde weg, bijvoorbeeld door imputatie.

*Nieuw:
2013-11*

4.1.1.2 Nulvestigingen

Het Handelsregister biedt regelmatig vestigingen aan met nul werkzame personen (grootteklasse '01').

Deze vestigingen dienen niet automatisch als *extra vestiging* te worden opgenomen. Extra aandacht moet worden besteed aan nulvestigingen in de non-profitsectoren, met name in de sectoren *Overheid, Onderwijs en Zorg* (SBI-afdelingen 84, 85 en 86 t/m 88). Deze vestigingen worden (vooralsnog) namelijk standaard met 0 werkzame personen geregistreerd in het Handelsregister. Vooral bij overheidsinstellingen is de kans groot dat hier sprake is van aanzienlijke werkgelegenheid (belastingkantoren, onderdelen van ministeries etc.).

Bij nulvestigingen kan eventueel gekeken worden naar de code '*economisch actief*'. Ondanks de onduidelijke betekenis van '*economisch actief*' kan deze code gebruikt worden bij de overweging om de nulvestiging als vestiging (econ. actief=1) of als extra-vestiging (econ. actief=0) op te nemen. Als een (nieuwe) vestiging met nul werkzame personen in het Handelsregister is gemarkeerd als economisch actief is de kans namelijk groot dat er toch (enige) activiteit plaatsvindt. Enquêtering zal uitsluitel moeten geven over de feitelijke situatie.

4.1.2 Afvoeringen

Bij afvoeringen kunnen zich de volgende situaties voordoen:

- 1 Als: betrokken KvK-nummer een niet-relevante vestiging betreft of nog niet is beoordeeld
Dan: gegeven(s) (indien in bestand aanwezig) verwijderen.
- 2 Als: KvK-nummer terug is te vinden in bestand bij een reeds afgevoerd bedrijf
Dan: opgave van afvoering controleren en KvK-nummers verwijderen uit bestand.
- 3 Als: KvK-nummer terug is te vinden in bestand bij een actueel bedrijf en: als bedrijf minder dan 10 werkzame personen heeft
Dan: Afvoeren op actuele datum
Of: als bedrijf meer dan 10 werkzame personen heeft
Dan: gegevens controleren en daarna verwerken.

4.1.3 Mutaties

Ten aanzien van de *naamsmutaties* geldt dat deze automatisch worden doorgevoerd.

Voor de *adresmutaties* geldt dat deze automatisch worden doorgevoerd.

*Aangepast:
2016-10*

Voorwaarde is wel dat het nieuwe adres voorkomt in de BAG-adressentabel. Als dat niet het geval is moeten de adres- en vestigingsgegevens eerst worden gecontroleerd (zie ook § 4.6 - protocol BAG).

Wijzigingen in *correspondentieadres* worden zonder meer doorgevoerd. Dat geldt ook voor telefoonnummers, etc.

*Aangepast:
2009-10*

Mutaties in *SBI-code* worden doorgevoerd op 3/4/5e-digit niveau.

Vestigingen waarvan de SBI-code gemuteerd wordt naar een van de codes 64301, 64302, 64303, 6420, 70101 en 70102 dienen extra gecontroleerd te worden (zie § 4.4.2, Controle op SBI-mutatie).

Bij financiële constructies komt het namelijk vaak voor dat de bestaande vestiging van “echte” BV wordt omgezet naar een financiële holding (SBI- en naamsmutatie) en dat er vervolgens een nieuwe “echte” BV wordt opgevoerd. Dit leidt, indien de financiële constructie niet wordt onderkend, tot ongewenste situaties.

Indien ‘*totaal aantal werkzame personen*’ onderdeel is van het mutatie-abonnement en de mutatie een vestiging betreft waarvan geen recente wp-cijfers bekend zijn (enquêtetype 00) dient het aantal werkzame personen uit het Handelsregister te worden verdeeld over de verschillende wp-categorieën. Daarvoor kan worden teruggegrepen op de verdeling uit het jaar waarin voor het laatst is gerespondeerd. Het enquêtetype en de wijze binnen dienen vervolgens op 30 en 09 te worden gesteld.

Komen later (meer precieze) enquêtegegevens beschikbaar dan dient na verwerking daarvan het enquêtetype en de wijze binnen overeenkomstig te worden gewijzigd.

Mutaties in de *grootteklasse* dienen genegeerd te worden.

*Nieuw:
2009-03
(nieuwe
locatie)*

Verwerk de mutaties uit het handelsregister het liefst iedere maand, maar minimaal ieder kwartaal, zodat het adressenbestand actueel blijft. Hiermee bevatten ook de halfjaarbestanden van LISA de nieuwste vestigingen.

*Aangepast:
2011-03*

Blijf werken aan de actualisering en aanvulling van de witte vlekken. Voorkom hierbij grote inhaalslagen. Deze beïnvloeden de statistieken van op- en afvoer van vestigingen negatief. Op LISA-intranet (map *Bestanden\Algemeen\Werkgroep Kwaliteit\Witte vlekken*) staat het pdf-bestand “Aanbeveling LISA-werkgroep Kwaliteit met betrekking tot de bruikbaarheid van websites bij witte vlekken”. Hierop staan websites van voormalig niet-inschrijfplichtigen. Op termijn zal het nieuwe handelsregister ook witte vlekken bevatten.

4.1.4 Witte vlekken

*Nieuw:
2011-03*

Witte vlekken zijn vestigingen die, ondanks de meldingsplicht, (nog) niet ingeschreven staan in het Nieuwe Handelsregister (NHR). De witte vlekken worden door de registerhouders geregistreerd als vestigingen zonder KvK-nummer. De bron van de witte vlek wordt door de registerhouder vermeld.

Witte vlekken moeten door de registerhouders die een terugmeldplicht hebben (dit zijn de bestuursorganen, gemeenten, provincies) in de toekomst gemeld worden aan de KvK via het terugmeldsysteem.

*Nieuw:
2018-02*

Het komt in het Handelsregister voor dat regionale onderdelen van een onderneming (nevenvestigingen) geregistreerd worden op één adres, b.v. de hoofdvestiging van de onderneming. Dit levert met name problemen op indien het gaat om nevenvestigingen in andere registers dan het register waarin de hoofdvestiging staat geregistreerd.

De nevenvestigingen in de andere registers zouden gekoppeld moeten worden aan de KvK-inschrijving die staat geregistreerd op het vestigingsadres van de hoofdvestiging. In het geval dat de nevenvestiging tot een ander register behoort dan de hoofdvestiging is dit vooralsnog niet mogelijk. Het is dan ook met name belangrijk dat contact plaatsvindt tussen de belanghebbende registerhouders. De registers met de nevenvestigingen die in het HR op het verkeerde adres staan geregistreerd kunnen dan deze nevenvestiging opvoeren, weliswaar als witte vlek (zonder kvk-nummer), maar dan wordt in ieder geval voorkomen dat de nevenvestigingen überhaupt ontbreken. De in het HR op het verkeerde adres geregistreerde nevenvestigingen kunnen door die desbetreffende registerhouder vervolgens niet-relevant worden verklaard ofwel worden opgenomen als extra vestiging.

4.2 Werkgelegenheidsenquête

4.2.1 Uitzet

*Aangepast:
2006-10
2009-05*

Om het vestigingenbestand aan te vullen met actuele gegevens over werkgelegenheid wordt jaarlijks een enquête uitgezet. In deze enquête, die per e-mail, via internet of schriftelijk kan worden uitgezet, wordt gevraagd naar het aantal werkzame personen dat op de peildatum op of vanuit de vestiging werkzaam was, minimaal onderscheiden naar 4 categorieën. Deze categorieën zijn:

- Aantal fulltime werkzame mannen (inclusief uitzendkrachten werkzaam op de vestiging)
- Aantal parttime werkzame mannen (inclusief uitzendkrachten werkzaam op de vestiging)
- Aantal fulltime werkzame vrouwen (inclusief uitzendkrachten werkzaam op de vestiging)
- Aantal parttime werkzame vrouwen (inclusief uitzendkrachten werkzaam op de vestiging).

Bij voorkeur wordt per categorie apart gevraagd naar het aantal uitzendkrachten.

*Aangepast:
2015-02*

In onderstaande tabel wordt weergegeven wat de minimale omvang van de uitzet naar grootte van de vestiging dient te zijn en hoe vaak een vestiging benaderd dient te worden. De grootte wordt hier bepaald op basis van de grootteklasse (totaal).

*Aangepast:
2013-11*

Grootteklasse (totaal)	Minimale omvang uitzet	Frequentie
100 en meer	Alles	Jaarlijks
10-99	50%	1 x per 2 jaar

2-9	25%	1 x per 4 jaar
1	25%	1 x per 4 jaar*

* met inachtneming van § 4.1.1.1

Indien met steekproeven wordt gewerkt dienen deze in opeenvolgende jaren zo te worden samengesteld dat alle vestigingen tot 10 werkzame personen ten minste één maal per vier jaar in de steekproef worden meegenomen en alle vestigingen van 10 tot 100 werkzame personen ten minste elke twee jaar (zie kolom frequentie).

Nieuw:
2015-07

4.2.1.1 Vestigingen die niet zijn opgenomen in de eerste uitzet maar wel een enquêterecord krijgen

Bij aanvang van de schriftelijke enquête wordt veelal een maand van tevoren het mailingbestand aangemaakt. Dat betekent dat er vaak nog een levering uit het mutatieabonnement van het handelsregister komt met vestigingen die voor of op de peildatum zijn gestart en niet meer in het mailingbestand konden worden opgenomen. Hieronder wordt aangegeven hoe hiermee om te gaan.

Van de vestigingen die na de aanmaak van het mailingbestand zijn opgenomen is het belangrijk dat de grotere vestigingen (vanaf 5 wp) worden geënquêteerd. Deze vestigingen kunnen meegenomen worden in een schriftelijke ronderonde of in een telefonische ronde.

4.2.2 Verwerking van onbestelbaar retour en rappel op non-respons

Komt een e-mailenquête of een papieren enquêteformulier onbestelbaar retour en heeft de vestiging een KvK-nummer, dan dient het Handelsregister of een andere bron geraadpleegd te worden of de vestiging nog bestaat of is afgevoerd. Van een vestiging zonder KvK-nummer dient dat te geschieden bij de bron van waaruit die vestiging is opgenomen. Met name dient nagegaan te worden of wellicht een fout e-mail- of correspondentieadres de oorzaak van de onbestelbaarheid is. Ook kan telefonisch bij de vestiging worden geïnformeerd. Als het aantal werkzame personen 5 of meer is dient dit standaard gedaan te worden.

Na adrescorrectie kan de vestiging in een eventuele ronderonde (zie hierna) worden meegenomen. Indien over het e-mail- of correspondentieadres geen zekerheid kan worden verkregen dient het rappel uit te gaan naar het vestigingsadres.

In geval van non-respons kan worden gerappelleerd:

- per e-mail;
- schriftelijk;
- telefonisch, al dan niet na voorafgaand schriftelijk rappel.

Voor vestigingen met minder dan 5 werkzame personen is schriftelijk rappelleren minder efficiënt.

Aangepast:
2006-10
2009-05
2013-11
2015-02

In elk geval dient gerappelleerd te worden bij zoveel vestigingen dat respons verkregen wordt van minimaal 90% (per grootteklasse (totaal)) van de volgens paragraaf 4.2.1 geënquêteerde vestigingen.

Grootteklasse (totaal)	Minimale omvang uitzet	Minimale respons t.o.v. uitzet (per grootteklasse (totaal))	Minimale respons t.o.v. populatie (per grootteklasse (totaal))
100 en meer	Alles	90%	90%
10-99	50%	90%	45%

2-9	25%	90%	22,5%
1	25%	90%	22,5%

Voorbeeld 1

In de grootteklasse (totaal) 100 en meer zitten in een vestigingenregister 500 vestigingen. Alle vestigingen dienen geënquêteerd te worden en er dient minimaal van $90\% * 500 = 450$ vestigingen respons te worden verkregen.

Voorbeeld 2

In de grootteklasse (totaal) 10-99 zitten in een vestigingenregister 2.500 vestigingen. Van deze vestigingen dienen minimaal 1.250 vestigingen geënquêteerd te worden en er dient minimaal van $90\% * 1.250 = 1.125$ vestigingen respons te worden verkregen. Dit is 45% van de populatie in de grootteklasse 10-99.

Aangepast:
2009-10

Indien het minimale responspercentage (na rappel) niet gehaald wordt op basis van de minimale omvang van de uitzet, dan dient de omvang van de minimale uitzet te worden verhoogd. Het minimale responspercentage is niet alleen van toepassing op het aantal responderende vestigingen, maar ook op het percentage respons van de *werkgelegenheid*.

4.2.3 Verwerking en controle van respons

De opgaven van de responderende vestigingen dienen gecontroleerd te worden ingeval van mutaties in opgegeven aantal(len) werkzame personen ten opzichte van het voorafgaande jaar die een bepaalde omvang te boven gaan. Het criterium daarvoor is ± 5 (in absolute aantallen) in de grootteklassen tot 50 werkzame personen, en daarboven $\pm 10\%$.

Aangepast:
2015-01

Indien een vestiging geen werkzame personen opgeeft dient nagegaan te worden of het enquêtype 08 betreft. Zo niet, dan dient de vestiging als niet-relevant of als extra vestiging te worden aangemerkt.

Bij een totaalopgave van meerdere vestigingen dient de werkgelegenheid (handmatig) verdeeld te worden over de verschillende vestigingen met gebruikmaking van enquêtype 20.

Toedeling vindt achtereenvolgens plaats:

- 1 ingeval van opgave volgens enquêtype 01 in het voorafgaande jaar, op grond van de verdeling in dat jaar, of
- 2 naar rato van – indien bekend – vloeroppervlak, aantal leerlingen, aantal bedden, e.d., of
- 3 gelijkelijk over alle vestigingen nadat aan de hoofdvestiging een fractie $2/(n+2)$ van de bij deze vestiging opgegeven aantallen werkzame personen is toegekend, waarbij n staat voor het aantal vestigingen dat onder de totaalopgave hoort.

Van elke vestiging met enquêtype 20 dient aangegeven te worden bij welke andere vestigingen met enquêtype 20 deze hoort.

4.2.4 Behandeling van non-respons

Aangepast:
2015-01
2015-07

Bij blijvende non-respons resteert in afnemende volgorde van voorkeur:

- 1 overname van werkgelegenheidsgegevens uit een externe bron indien voorhanden en betrouwbaar, enquêtype 30 of 40
- 2 voor andere dan 0- en 1-persoonsvestigingen: ophoging, enquêtype 50 of 51
- 3 schatting van de werkgelegenheid door imputatie, enquêtype 60 of 61.
- 4 overname van de werkgelegenheidsgegevens uit het voorgaande vorig jaar: enquêtype

73; indien het enquêtype in het voorgaande jaar een ander is dan 01 is voorzichtigheid geboden!

Wat de ophoging betreft gelden de volgende aanwijzingen:

De ophoging vindt plaats per werkgelegenheids categorie (man/vrouw, fulltime/parttime).

Uitzendkrachten (en de categorieën daarbinnen) vormen een uitzondering, zie hierna.

De ophoging dient gestratificeerd te worden naar economische activiteit en grootteklassegroep.

Stratificatie op **economische activiteit** dient standaard plaats te vinden op "**SBI-sectie (1)**",

waarbij de volgende zeven (samengevoegde) secties worden onderscheiden: A+B, C+D+E+F,

G+I, H+J+K+L+M+N, O+P, Q en R+S+T+U. Stratificatie op **grootteklasse** dient standaard plaats

te vinden naar de volgende groepering: 2-4, 5-49, 50 en meer werkzame personen.

Indien apart geregistreerd blijven de aantallen uitzendkrachten, en alle categorieën daarbinnen, buiten de ophogingsprocedure. In plaats daarvan dient per categorie het gegeven van voorgaand jaar te worden overgenomen.

Bij de ophoging dient een zodanige afrondingsmethodiek te worden toegepast dat de restwaarden (positief en negatief) worden getotaliseerd. Komt de som van de restwaarde boven 0.5 of onder - 0.5 dan wordt bij de volgende op te hogen vestiging het berekende werkgelegenheidscijfer verhoogd c.q. verlaagd met 1 werkzame persoon.

Indien de omvang van en de respons binnen een geografische eenheid dat toelaat kan de ophoging ook nog naar deze eenheid gestratificeerd worden. Een lager niveau dan COROP dient vermeden te worden.

Indien in een bepaald stratum een ophoogfactor groter dan 1,1 of kleiner dan 0,9 wordt gegenereerd dient gecontroleerd te worden of deze niet door (een) enkele uitschieter(s) wordt beïnvloed. Zonodig dient daarvoor gecorrigeerd te worden.

De ophogingsmodule van het informatiesysteem VR-beheer, dat de meeste registerhouders gebruiken, heeft standaardinstellingen die aan het voorgaande voldoen.

*Aangepast:
2009-10*

Nieuw:
2008-03

4.3 Correcties met terugwerkende kracht

De werkgelegenheids- en vestigingsgegevens van LISA worden gebruikt om inzicht te krijgen in de structuur maar ook vooral in ontwikkelingen. Dat betekent dat gegevens van jaar tot jaar goed vergelijkbaar moeten zijn. In dat verband is afgesproken dat gegevens die peildatumgevoelig zijn bij wijziging geantedateerd moeten worden. Het gaat dan om **start- en opheffingsdatum**, **SBI-codering**, **regionale aanduidingen** (bv. gemeentelijke indeling) en de **werkgelegenheid**.

4.3.1 Start- en opheffingsdatum

Een bedrijf dat een voorgaand jaar onterecht in het bestand ontbrak moet met terugwerkende kracht worden opgenomen door de startdatum aan te passen en de ontbrekende werkgelegenheid aan te vullen. Omgekeerd dienen bedrijven die bij nader inzien niet meer blijken te bestaan met terugwerkende kracht te worden afgevoerd.

4.3.2 SBI-codering

Wanneer blijkt dat de activiteitencode (SBI) van een vestiging niet correct is, moet deze gecorrigeerd worden met terugwerkende kracht. Zo blijft de vergelijkbaarheid van de werkgelegenheid en de activiteit in de tijd gewaarborgd. Een uitzondering geldt, wanneer bedrijven in de loop van de tijd daadwerkelijk van activiteit veranderen.

Een wijziging in de SBI-systematiek wordt uitgevoerd op alle (historische) gegevens.

4.3.3 Gemeentelijke (her)indeling

Regelmatig voert de overheid gemeentelijke herindelingen door, meestal per 1 januari. Informatie hierover is op internet te verkrijgen via de site:

www.cbs.nl/nl-NL/menu/methoden/classificaties/overzicht/gemeentelijke-indeling

Andere goede bronnen zijn de provinciale stukken waarin herindelingen worden voorgesteld en vastgesteld.

Meestal gaat het bij gemeentelijke herindeling om eenvoudige samenvoegingen, soms worden onderdelen van gemeenten samengevoegd tot compleet nieuwe gemeenten. Een correcte en actuele gemeente-indeling is van groot belang voor LISA omdat er regelmatig producten op gemeenteniveau worden opgevraagd. Om de vergelijkbaarheid van de werkgelegenheidssituatie in de tijd te handhaven is het van belang om door alle jaren heen, van dezelfde indeling gebruik te maken.

In verband met een eenduidige gemeentelijke indeling in LISA is het noodzakelijk dat alle registerhouders dit soort aanpassingen op dezelfde wijze en op het juiste moment doorvoeren.

Gemeentelijke herindelingen mogen maar op één wijze worden doorgevoerd, n.l. door aanpassing van de adressentabel. Door bij de betreffende adressen de gemeentecode aan te passen wordt het adres toegedeeld aan de nieuwe gemeente. Dat is efficiënt en zorgt er voor dat op een juiste wijze de meerjarenoverzichten gemaakt kunnen worden. Wanneer delen van gemeenten worden samengevoegd zal op adresniveau de gemeentecode moeten worden aangepast.

Wat bij gemeentelijke herindeling niet is toegestaan is het doorvoeren van een nieuw adres door middel van een verhuizing.

Let ook op wijzigingen in straatnamen, postcodes en huisnummering. Het komt voor dat bestaande adressen een andere straatnaam krijgen of er een herschikking van huisnummers plaatsvindt. De gemeenten zijn de bron van straatnamen, deze komen tot stand na een raadsbesluit.

*Nieuw
2009-03*

4.3.4 Werkgelegenheid

Wanneer blijkt dat de werkgelegenheid van een vestiging in het verleden niet correct is, dan moet deze gecorrigeerd worden met terugwerkende kracht. Dit kan voorkomen indien in het verleden geen respons van een vestiging is ontvangen en de werkgelegenheidsgegevens daarom zijn opgehoogd, gekopieerd of geschat. Op het moment dat weer "harde" respons van een vestiging zelf wordt verkregen, is het daarom belangrijk om ook de werkgelegenheid uit het verleden te controleren. Indien zich in de ontwikkeling van de werkgelegenheid vreemde sprongen voordoen, dan dient de werkgelegenheid met terugwerkende kracht gecorrigeerd te worden.

Nieuw:
2007-05

4.4 Controles

4.4.1 Inleiding

Door reguliere mutatieactiviteiten, zoals de verwerking van de HR-mutatiebestanden en bij de verwerking van de jaarlijkse enquêtegegevens, kunnen er ongezien fouten in de registratie sluipen. Onderstaande checklist van controles is een hulpmiddel om dit soort fouten zichtbaar te maken. De aanbevelingen zijn in principe 'systeemonafhankelijk'. In veel gevallen zijn er tools voor VR-beheer gebruikers beschikbaar in de vorm van SQL-selecties. Hier wordt naar verwezen. Er wordt onderscheid gemaakt in algemene controles en controles in de eindfase van de enquête.

4.4.2 Algemene controles

- *Controle op BAG-schrijfwijze straatnamen etc*
Verwerk de correcties die vanuit LISA komen. Let vooral op juiste gemeentecodes en postcodes omdat deze de statistieken kunnen beïnvloeden.
- *Controle op aanwezigheid SBI-code*
Controleer op lege of onbekende SBI-codes. De SBI-codes '0001 - nog niet vastgestelde code' en '0002 – geen bedrijfsactiviteit' komen voor in het HR-mutatiebestand. Ga in deze gevallen na of er een andere code is die de feitelijke activiteit op de vestiging het best beschrijft.

Zorg er voor dat altijd de laatste SBI-conversie is doorgevoerd.

- *Controle op juiste SBI-code*
Controleer op verschillen in SBI-code van het HR en het eigen register. Ook hier geldt dat de activiteit waarin de meeste mensen werkzaam zijn op of vanuit de vestiging leidend is voor de SBI-code.

Verwijzing SQL-bibliotheek VR-beheer: “Verschillende sbi in kvk en vr”

- *Controle op SBI-mutatie*
Tijdens het verwerken van de HR-mutaties kunnen werkmaatschappijen een juridische SBI-code krijgen. Wanneer het om een werkmaatschappij gaat met een duidelijke niet-juridische activiteit, kan de SBI worden teruggezet in de oude code. Vooral bij grote bedrijven komt het voor dat werkgelegenheid naar een andere SBI switcht.

VR-beheer gebruikers kunnen in de extra kvk-module de automatische mutatie van de SBI-code naar een niet-relevante SBI-code en de daaraan gekoppelde naamsmutatie tegenhouden.

- *Controle op ten onrechte niet afgevoerde vestigingen*
Niet alle registerhouders accepteren de automatische afvoer van grotere bedrijven in het mutatieabonnement. In dat geval moet bekeken worden wat de oorzaak van de afvoer is, b.v. een juridische omzetting, een verhuizing buiten het registergebied of faillissement. Wanneer daar duidelijkheid over bestaat kan de afvoer alsnog plaatsvinden. Als het gaat om een juridische mutatie moet wellicht een KvK-nummerwisseling plaatsvinden om de werkmaatschappij te behouden.
Verwijzing SQL-bibliotheek VR-beheer: “Afgevoerd door KvK, actief in VR”.
- *Controle op ten onrechte afgevoerde vestigingen*
Bij verwerken van HR-mutaties komt het voor dat vestigingen worden afgevoerd om juridische redenen, b.v. omdat de aparte inschrijving van een nevenvestiging is komen te vervallen. Het kan zijn dat die vestiging nog bestaat en er mensen werkzaam zijn. De enquête moet dan uitsluitend geven of andere informatie van het bedrijf zelf (website) of een andere bron.
Verwijzing SQL-bibliotheek VR-beheer: “Actief in KvK, afgevoerd in VR”
- *Controle op actualiteit vestigings(enquête)gegevens*
Voorkom dat vestigingen te vaak achter elkaar geen respons leveren. Dit is vooral van belang bij grote vestigingen. Raadpleeg bij ‘geen medewerking’ de website van het bedrijf of andere bronnen (HR). Voorkom ook dat vestigingen te vaak achter elkaar opgehoogd worden.
Verwijzing SQL-bibliotheek VR-beheer: “Drie jaar hetzelfde enquêtetype”

Verwerk de HR-mutaties iedere maand, zodat het adressenbestand actueel blijft. Hiermee bevatten de kwartaalbestanden van LISA ook de nieuwste vestigingen.

Aangepast: Let op dat alle voormalige witte vlekken in het register opgenomen zijn en voorkom
2011-03 dubbeltellingen!

4.4.3 Controles in de eindfase van het enquêteproces

- *Controle op dubbele vestigingen*
Door het verwerken van o.a. HR-mutaties kunnen er dubbele vermeldingen ontstaan op hetzelfde adres. Dit kan b.v. komen door verplaatsing van een nevenvestiging naar het adres van een hoofdvestiging.
Verwijzing SQL-bibliotheek VR-beheer: “Meerdere echte vestigingen op een adres”
Geef op hoeveel vestigingen op één adres moeten zitten. Deze SQL levert een (groot) bestand op dat doorlopen moet worden op zoek naar dubbele vermeldingen.
- *Controle op dubbele werkgelegenheid*
Het kan ook zijn dat bedrijven dezelfde werkgelegenheid op verschillende vestigingen van de onderneming noteren, b.v. wanneer een onderneming uit verschillende b.v.’s bestaat op hetzelfde adres. Bepaal de hoofdvestiging en noteer daar de werkzame personen. Maak van de andere (lege) b.v.’s extra vestigingen.
- *Controle op afwijkingen werkgelegenheid*
Het is van belang om alert te blijven op grote afwijkingen in de opgave van de werkgelegenheid t.o.v. voorgaande jaren. Dit is te controleren tijdens het invoerproces van de gegevens. De controle kan ook aan het eind van de enquête worden uitgevoerd. Registerhouders die via

internet enquêteren kunnen de controle op afwijkingen pas doen na ontvangst en verwerking van het resultaatbestand.

Het komt regelmatig voor dat vestigingen een opgave doen van het hele bedrijf of de organisatie in heel Nederland. Bel het bedrijf na om te vragen naar de oorzaak van het verschil. Meestal komt hier een correctie uit voort. Ook komt het voor dat er nieuwe inschrijvingen uit het HR binnenkomen waarvan de werkgelegenheid al meegeteld wordt bij een andere (hoofd-)vestiging van dezelfde onderneming.

Verwijzing SQL-bibliotheek VR-beheer: "Afwijking". "Deze SQL maakt een overzicht van vestigingen die een bepaalde afwijking in aantal banen hebben. Een vestiging wordt in het overzicht opgenomen indien deze minimaal x (aanbevolen: 10) procent afwijkt van het aantal WP van jaar (t-1) EN indien deze minimaal y (aanbevolen: 10) personen afwijkt van het aantal WP van jaar (t-1)". De variabelen x en y kunnen naar keuze aangepast worden. Deze SQL is voor verschillende vormen van werkgelegenheid.

- *Controle op verkeerde invoer werkgelegenheid*

Bij het scannen van enquêteformulieren komt het regelmatig voor dat getallen niet goed worden gelezen en geregistreerd. Voorbeelden zijn "1" die als "7" wordt gelezen en omgekeerd.

Ook vullen respondenten soms Romeinse cijfers in zodat er "III" staat en 111 wordt geregistreerd in plaats van 3. Soms vult men een getal in letters in, "een" dat vervolgens als 994 o.i.d. wordt gelezen door het scanprogramma.

Soms vullen respondenten alleen de totaalvelden in (man+vrouw) en niet de detailvelden.

Ook noteren respondenten regelmatig de fulltimers in de parttimer-velden. Selecteer in dit geval de (grotere) vestigingen met alleen maar parttime werknemers terwijl in het verleden ook fulltimers zijn geregistreerd.

- *Controle nieuwe lege vestigingen*

Vestigingen die na de uitzet van het mailingbestand worden toegevoegd aan het register, worden meestal niet geënquêteerd. Hier moet een inhaalslag worden gedaan, hetzij door deze vestigingen of een selectie (b.v. de grootste) alsnog aan te schrijven of door (een selectie) apart na te bellen. Beter geen nieuwe vestigingen mee laten lopen in het schriftelijke rappel. Wanneer hier geen werkgelegenheid aan wordt toegekend wordt dit automatisch gedaan in de ophoogprocedure. Men kan ook een deel met de hand doen wanneer je 'zeker' weet dat er een vrouw of een man werkt (b.v. pedicuresalons etc.). Gebruik evt. het HR als basis. Maak een lijst met startdatum vanaf <peildatum voorgaand jaar> tot <peildatum huidig jaar> en enquête-type '00'.

- *Controle op lege vestigingen met respons*

Het is mogelijk dat vestigingen wel terugontvangen en gemeld zijn aan het systeem, maar aan het eind van de enquête niet verwerkt zijn en dus geen werkgelegenheid hebben. Deze nabellen of met de hand aanvullen/verwerken.

- *Controle op lege vestigingen zonder respons*

Controleer voor het bevroren van het bestand of er geen vestigingen nog 'open' staan, d.w.z. mét een enquête-record maar zonder werkgelegenheid. Dit kan b.v. ontstaan door tussentijdse actualisering van afgevoerde vestigingen. Wanneer de vestiging wel bestaat kan de werkgelegenheid ingeschat worden op basis van het HR (enquête-type '30' wijze-binnen '09') of andere bron (internetsite) of door bij het bedrijf te informeren.

- *Controle op administratief lege vestigingen, '07/04-constructie'*
Het is de bedoeling om de werkgelegenheid zoveel mogelijk op de vestigingen te registreren. Het kan zijn dat organisaties met veel vestigingen alleen een opgave doen voor de hoofdvestiging, b.v. thuiszorginstellingen. In zo'n geval zou de werkgelegenheid toegedeeld moeten worden naar de vestigingen volgens de regel, beschreven in 4.2.3.
- *Controle op vestigingen met respons maar met een of meer lege historische jaren*
Vestigingen die zijn geactualiseerd, hebben soms een aantal jaren zonder werkgelegenheid, terwijl bij de laatste enquête wel banen zijn opgegeven. Men kan met terugwerkende kracht werkgelegenheid invullen in de historische jaren als dat voor de hand ligt. Een mogelijkheid is te interpoleren tussen de laatste historische gegevens en de meest recente.
Verwijzing SQL-bibliotheek VR-beheer: "nu wel wp – vroeger geen wp"
- *Controle op volledigheid uitzendkrachten*
Het komt voor, helaas vaak bij grote organisaties (incl. landelijke Centrale Berichtgevers!), dat er geen uitzendkrachten worden opgegeven terwijl die er waarschijnlijk wel zijn. In zo'n geval moet er handmatig worden aangevuld. Deze aantallen zijn moeilijk in te schatten, vooral in de zorg en andere kwartaire sectoren komt dit voor. Vanuit LISA wordt hier ook aandacht aan besteed door vergelijking met landelijk cijfers van uitzendkrachten vanuit het CBS.
- *Controle op correcte grootteklasse*
Tijdens het invoeren van de enquêtes wordt de grootteklasse van de vestiging bijgewerkt in het register. Tijdens het verwerken van de HR-mutaties kan ook de grootteklasse in de vestigingen worden bijgewerkt waarbij afwijkingen kunnen ontstaan.
In VR-beheer zit een optie om de mutatie door de KvK van de grootteklasse van de vestiging uit te zetten.
- *Controle op statistieken*
Wanneer alle werkgelegenheidsgegevens zijn ingevoerd en gecontroleerd, kan worden opgehoogd. VR-beheer gebruikers kunnen hierbij gebruikmaken van de 'fabrieksinstellingen'. Voer na het ophogen de "Controle op afwijkingen werkgelegenheid" nogmaals uit en corrigeer zo nodig grote afwijkingen. Doorloop eventueel opnieuw het ophoogproces.

Nieuw:
2008-03

Maak, onafhankelijk van het feit of u wel of niet heeft opgehoogd, statistieken op *gemeenteniveau* en *sectie* van de afgelopen jaren. Controleer deze statistieken op extreme ontwikkelingen. Het kan zijn dat, ondanks alle voorgaande controles, er nog een fout zit in de werkgelegenheidsregistratie. Na eventuele correctie kan het lopende enquêtebestand worden bevroren en de definitieve statistieken worden vastgesteld.

Maak tot slot een statistiek op *gemeenteniveau* van de totale werkgelegenheid in de afgelopen twee jaar. Controleer deze statistiek op extreme ontwikkelingen, maar in ieder geval op afwijkingen van 10% of meer. Indien een afwijking van 10% of meer juist wordt bevonden licht dan bij het aanleveren van de bestanden aan de LISA-projectorganisatie toe waardoor deze afwijking is ontstaan.

Nieuw:
2015-09

In sommige gevallen kan het lastig zijn om van geconstateerde (extreme) ontwikkelingen op een hoger (geografisch) niveau te bepalen welke individuele vestigingen hiervan de achterliggende oorzaak zijn. Vooral als de verschillen worden veroorzaakt door een mutatie in de SBI-code of grote wijzigingen in de werkgelegenheid van een individuele vestiging. In die gevallen kan als extra hulpmiddel gebruik worden gemaakt van de mutatiestatistiek in VR-

beheer. Vanaf VR-beheer versie 2.2.5. is het voortaan mogelijk om een mutatiestatistiek op vestigingsniveau te maken (*Aggregatieniveau binnen groep*: vestigingsnummer). Nadat het resultaat van deze mutatiestatistiek naar Excel is geëxporteerd, kan deze eenvoudig aflopend worden gesorteerd op één van de kolommen *sbplus/sbimin* en/of *wpplus/wpmin*. De uitschieters staan dan op vestigingsniveau bovenaan in beeld.

Nieuw:
2007-03

4.5 De kwaliteit van gegevens

4.5.1 Inleiding

Ieder jaar leveren de regionale LISA-registerhouders hun bestanden aan LISA aan. Alle regionale bestanden worden vervolgens beoordeeld op een aantal kwaliteitscriteria op basis van een procedure die door de LISA-Deelnemersraad is goedgekeurd: de kwaliteitsmonitor. Deze beoordeling is van belang om zicht te houden op de kwaliteit van de regionale bestanden en waar mogelijk de kwaliteit te verbeteren d.m.v. procedures die zijn beschreven in het LISA-Handboek. Voor afnemers en gebruikers van LISA-gegevens is het van belang te weten dat LISA inspanning verricht ter verhoging van de kwaliteit. Voor leveranciers is van belang te weten hoe de registratie nog verbeterd kan worden.

Hieronder volgt een korte beschrijving van deze kwaliteitsmonitor.

Aangepast:
2013-11

4.5.2 Kwaliteitsmonitor

De kwaliteitsmonitor is opgebouwd uit de volgende 4 hoofdthema's / pijlers:

1. Respons
2. Volledigheid
3. Definitie
4. Dynamiek

De eerste twee zijn het belangrijkste en vertegenwoordigen elk 40 punten. De laatste twee thema's zijn elk goed voor 10 punten. De maximale kwaliteit is dus 100 punten. Elke pijler is opgebouwd uit een aantal kwaliteitsaspecten en ieder van deze aspecten heeft een eigen gewicht.

Aangepast:
2014-06
2015-02

De grootste gewichten zijn toegekend aan de belangrijkste kwaliteitsaspecten, zoals het responspercentage, dat een groter gewicht krijgt in hogere grootteklassen (totaal) van vestigingen, of de verhouding van het aantal werkzame personen tussen LISA en een externe bron (bijvoorbeeld het CBS). Anders dan elders in dit handboek staat vermeld wordt voor de kwaliteitsmonitor de grootteklasse niet bepaald op basis van het aantal fulltime, maar het totaal aantal werkzame personen.

Pijler Respons (40%)
% respons vestigingen $\geq$ 100 werkzame personen
% respons vestigingen 10- 99 werkzame personen
% respons vestigingen 2- 9 werkzame personen
% respons vestigingen $<$ 2 werkzame personen
% opgehoogd + respons afkomstig van KvK

Pijler Volledigheid (40%)
Verhouding aantal werkzame personen LISA / CBS
Verhouding aantal vestigingen LISA / CBS
Aandeel KvK in totaal
% uitzendkrachten op banen totaal

Pijler Definitie (10%)
Recentheid werkzame personen non-respons
% afwijkende adressen
% onbekende adressen
% geen / onvolledig telefoonnummer
% verdachte SBI-codes

Pijler Dynamiek (10%)
% adresmutaties
Vergelijking nieuwe vestigingen met starters KvK
Vergelijking afgevoerde vestigingen met opheffingen KvK

Nieuw:
2016-10

4.6 Protocol Basisadministratie Adressen en Gebouwen (BAG)

Hoe om te gaan met de niet BAG-conforme adressen uit het handelsregister?

Bij iedere mutatielevering uit het handelsregister worden adressen aangeboden die niet BAG-conform zijn. Dit komt vooral tot uiting in de huisletter en/of de toevoeging.

Het komt vaak voor dat ondernemers **huisletters** in hun adres gebruiken die niet in de BAG staan: Dorpsstraat 4 C, terwijl de BAG alleen adressen met de huisletter A en B bevat.

Voorbeelden van onjuiste **toevoegingen** zijn: "Gebouw 4", "-12", "Sportzaal", "Kamer 5", "Unit A-1.02", "2e verdieping" tot zelfs "Postbus 8054". Het veld "Toevoeging" in de BAG heeft maximaal 4 tekens, waarin alleen cijfers en letters (en geen speciale tekens of spaties) ingevuld kunnen worden.

Handelwijze huisletter:

Een plausibel adres dat geen BAG-id heeft kan worden toegevoegd als niet BAG-conform adres aan de eigen adressentabel (van VR-beheer). Controleer (in VR-beheer via verifiëren) of het adres met de ontbrekende letter inmiddels in de BAG is opgenomen. Zo niet, dan kan het zijn dat de letter ten onrechte ontbreekt. Het afwijkende adres moet dan wel voldoen aan de definitie van een verblijfsobject (zie onder). In dat geval dient een terugmelding gedaan te worden van een ontbrekende letter (zie onder).

Handelwijze toevoeging:

Als vestigingsadres dient het adres zonder afwijkende toevoeging te worden aangehouden. Bijvoorbeeld, het niet BAG-conforme adres is "Hoofdstraat 1 Gebouw 4". Dan dient de vestiging op het adres Hoofdstraat 1 geregistreerd te worden. Men kan, bij ontbreken van een apart correspondentieadres, het afwijkende adres opnemen in het correspondentieadres. Nadeel is echter dat dit gegeven niet automatisch wordt bijgewerkt bij een adreswijziging.

Definitie verblijfsobject:

Een verblijfsobject is de kleinste binnen één of meerdere panden gelegen en voor woon-, bedrijfsmatige, of recreatieve doeleinden geschikte eenheid van gebruik die ontsloten wordt via een eigen toegang vanaf de openbare weg, een erf of een gedeelde verkeersruimte en die onderwerp kan zijn van goederenrechtelijke rechtshandelingen.

Samenvattend: een object met vier muren, een dak en een deur, dat betreedbaar, afsluitbaar en duurzaam moet zijn.

Wat te doen als je een fout vindt in de BAG?

De BAG is niet foutloos. Een aantoonbare fout dient teruggemeld te worden aan het Kadaster via een optie in de BAG-viewer. Het Kadaster meldt dit door aan de betreffende gemeente. Iedere gemeente heeft een medewerker die de BAG-gegevens beheert en de melding zal onderzoeken. Uiteindelijk resulteert dit in een correctie en een terugkoppeling van de BAG-beheerder. Bestuursorganen zijn verplicht fouten terug te melden.

Wat te doen als bij een aanvulling vanuit de BAG aan de eigen adressentabel de melding volgt: 'De ingegeven BAG-nummeraanduiding komt reeds bij een ander adres voor'.

Bij het toevoegen van een nieuw adres aan de eigen adressentabel (in VR-beheer), bijv. uit het mutatiebestand van de KvK, kan het voorkomen dat dit *nieuwe* adres hetzelfde BAG-id heeft als

een adres dat al in de adressentabel stond. In dat geval is het nieuwe adres in de meeste gevallen waarschijnlijk een omnummering van een bestaand adres in de BAG en dus geen verhuizing. In dat geval moet worden nagegaan welk (oud) adres bij dat BAG-id hoort. Vervolgens moet het *foute* (oude) adres worden aangepast in het correcte adres. Verander geen adressen in het vestigingenschermb, omdat dan ten onrechte een verhuizing wordt geregistreerd, maar voer de wijziging door in de adressentabel zelf.

Hoe houd ik mijn adressentabel actueel?

Er vinden regelmatig correcties en aanvullingen plaats in de BAG, b.v. aanpassing van oppervlaktes, xy-coördinaten etc. Het verdient aanbeveling periodiek de adressentabel te laten actualiseren uit een centrale bron.

Bijlagen

Bijlage 1

Bestuur stichting LISA en deelnemers

1. Bestuur stichting LISA

dhr P.J. Vriens, voorzitter (Vestigingenregister Noord-Brabant)
dhr F. Viersen, secretaris (PWE Gelderland)
dhr G. Scholtens, penningmeester
dhr. M. Bergmeijer, algemeen bestuurslid (Provinciaal Arbeidsplaatsenregister (PAR) Utrecht)

2. Deelnemers stichting LISA en contactpersonen

<i>Aangepast:</i>	1. <i>Bedrijvenregister Haarlemmermeer</i> , dhr. A. Reijneveld
<i>2012-09</i>	2. <i>Vestigingenregister Amsterdam</i> , dhr. I. de Bruijn
<i>2013-11</i>	3. <i>Provinciaal Arbeidsplaatsenregister (PAR) Utrecht</i> , dhr. M. Bergmeijer
<i>2015-01</i>	4. <i>Werkgelegenheidsregister provincie Groningen (excl. gem. Groningen)</i>
<i>2016-10</i>	5. <i>Vestigingenregister Flevoland</i> , dhr. L. Crommentuijn
<i>2017-09</i>	6. <i>Vestigingenregister Limburg</i> , dhr. R.C.M. Vaessens
<i>2018-02</i>	7. <i>Werkgelegenheidsregister gemeente Groningen</i>
<i>2018-09</i>	8. <i>Bedrijven- en Instellingenregister Overijssel (BIRO)</i> , dhr. A. Schuurman
	9. <i>Regionale Informatiebank Bedrijven en Instellingen Zeeland (RIBIZ)</i>
	10. <i>Provinciale Werkgelegenheidsenquête (PWE) Gelderland</i> , dhr. F.J. Viersen
	11. <i>Vestigingenregister Noord-Brabant</i>
	12. <i>Werkgelegenheidsregister Fryslân</i> , dhr. M. Holkema
	13. <i>Drentse Werkgelegenheidsenquête (DWE)</i>
	14. <i>Gemeente Rotterdam / Metropoolregio Rotterdam/Den Haag</i> , dhr. M. Epskamp
	15. <i>Provincie Noord-Holland (Zuid-Kennemerland, IJmond, Gooi- en Vechtstreek, Kop van Noord-Holland)</i> , dhr. K. de Rooy
	16. <i>Register Overig Zuid-Holland</i> , dhr. W. Kevenaer.

3. LISA-projectorganisatie

Aanvullende informatie over LISA is verkrijgbaar bij de LISA-projectorganisatie:

dhr. G. Huijgen
Zuiderval 70
Postbus 597
7500 AN ENSCHEDE
telefoon (053) 200 53 50
E-mail: info@lisa.nl
Internet: www.lisa.nl

Aangepast:
2012-10
2013-11
2015-01

Bijlage 2

RECORDSTRUCTUUR LISA-GEGEVENS			
Nr.	Gegevens	Type	Veldlengte
	KERNGEGEVENS		
	Ruimtelijke kerngegevens		
	<i>Adresniveau</i>		
1	STRAATKORT	AN	24
2	STRAAT	AN	43
3	HUISNR	N	5
4	HUISLETTER	AN	1
5	TOEV	AN	15
6	POSTCODE	AN	6
7	PLAATS	AN	30
8	CSTRAAT (indien aanwezig)	AN	43
9	CHUISNR (indien aanwezig)	N	5
10	CHUISLTR (indien aanwezig)	AN	1
11	CTOEV (indien aanwezig)	AN	15
12	CPOSTCODE (indien aanwezig)	AN	6
13	CPLAATS (indien aanwezig)	AN	35
	<i>Overige (geografische) gegevens</i>		
14	GEMNR	AN	4
15	GEMNAAM	AN	27
16	XCOORD (x-coördinaat)	N	10,3
17	YCOORD (y-coördinaat)	N	10,3
18	XYKWAL (kwaliteitscode xy-coördinaten)	AN	2
19	XYKWALOMS (omschrijving kwaliteitscode)	AN	60
20	BAGNAID (BAG-nummeraanduidingid)	AN	16
21	BAGVOID (BAG-verblijfsobjectid)	AN	16
22	BAGGDVO (BAG gebruikersdoel verblijfsobject)	AN	2
23	BAGOPPERVLAK (BAG vloeroppervlak)	N	6
24	TELEFOON	AN	12
25	MOBIEL	AN	12
	Sociaal-economische kerngegevens		
	<i>Werkgelegenheid</i>		
26	MANF	N	5
27	VROUWF	N	5
28	MANP	N	5
29	VROUWP	N	5
30	GRTKLAS	AN	2
	<i>Activiteit</i>		
31	SBI08	AN	5

Overige kerngegevens			
Nr.	Gegevens	Type	Veldlengte
32	NAAM	AN	60
33	CNAAM (indien aanwezig)	AN	60
BEHEERGEGEVENS			
34	LISANR	AN	11
35	ENQTYPE	AN	2
36	KVKDOSNR (indien aanwezig)	AN	8
37	KVKVESTNR (indien aanwezig)	AN	12

Bijlage 3

Bijlage 3.1

Aangepast:
 2012-09
 2013-11
 2016-10
 2018-02

Peildatum per regio		
Regionaal register		Peildatum enquête
1.	Bedrijven- en Instellingenregister Overijssel (BIRO)	1 april
2.	Bedrijvenregister Haarlemmermeer	1 mei
3.	Vestigingenregister Noord-Holland (Zuid-Kennemerland, IJmond, Gooi- en Vechtstreek, Kop van Noord-Holland)	1 april
4.	Bedrijvenregister MRDH	1 januari
5.	Drentse Werkgelegenheidsenquête (DWE)	1 april
6.	Provinciaal Arbeidsplaatsen Register (PAR) Utrecht	1 april
7.	Provinciale Werkgelegenheidsenquête (PWE) Gelderland	1 april
8.	Regionale Informatiebank Bedrijven en Instellingen Zeeland (RIBIZ)	1 mei
9.	Vestigingenregister Amsterdam	doorlopend
10.	Vestigingenregister Flevoland	1 april
11.	Vestigingenregister Limburg	1 januari
12.	Vestigingenregister Noord-Brabant	1 april
13.	Werkgelegenheidsregister Friesland	1 april
14.	Werkgelegenheidsregister gemeente Groningen	1 april
15.	Werkgelegenheidsregister provincie Groningen	1 april
16.	Register Overig Zuid-Holland	1 januari

Bijlage 3.2

Aangepast:
2012-09
2016-10
2018-02

Urengrens per regio				
Regionaal register		12 uur	15 uur	Opmerkingen
1.	Bedrijven- en Instellingenregister Overijssel (BIRO)	X		
2.	Bedrijvenregister Haarlemmermeer	X		
3.	Vestigingenregister Noord-Holland (Zuid-Kennemerland, IJmond, Gooi- en Vechtstreek, Kop van Noord-Holland)	X		
4.	Bedrijvenregister MRDH	X		
5.	Drentse Werkgelegenheidsenquête (DWE)	X		
6.	Provinciaal Arbeidsplaatsen Register (PAR) Utrecht	X		
7.	Provinciale Werkgelegenheidsenquête (PWE) Gelderland	X		
8.	Regionale Informatiebank Bedrijven en Instellingen Zeeland (RIBIZ)		X	uniform met Kamer van Koophandel
9.	Vestigingenregister Amsterdam	X		
10.	Vestigingenregister Flevoland	X		
11.	Vestigingenregister Limburg	X		
12.	Vestigingenregister Noord-Brabant	X		
13.	Werkgelegenheidsregister Friesland		X	uniform met Kamer van Koophandel
14.	Werkgelegenheidsregister gemeente Groningen	X		
15.	Werkgelegenheidsregister provincie Groningen	X		
16.	Register Overig Zuid-Holland	X		

Bijlage 3.3

Aangepast:
2012-09
2016-10
2018-02

Deelname provincies in regionale werkgelegenheidsregisters			
Regionaal register		provincie	financiële deelname
1.	Bedrijven- en Instellingenregister Overijssel (BIRO)	Overijssel	ja
2.	Bedrijvenregister Haarlemmermeer	Noord-Holland	nee
3.	Vestigingenregister Noord-Holland (Zuid-Kennemerland, IJmond, Gooi- en Vechtstreek, Kop van Noord-Holland)	Noord-Holland	ja
4.	Bedrijvenregister MRDH	Zuid-Holland	ja
5.	Drentse Werkgelegenheidsenquête (DWE)	Drenthe	ja
6.	Provinciaal Arbeidsplaatsen Register (PAR) Utrecht	Utrecht	ja
7.	Provinciale Werkgelegenheidsenquête (PWE) Gelderland	Gelderland	ja
8.	Regionale Informatiebank Bedrijven en Instellingen Zeeland (RIBIZ)	Zeeland	ja
9.	Vestigingenregister Amsterdam	Noord-Holland	nee
10.	Vestigingenregister Flevoland	Flevoland	ja
11.	Vestigingenregister Limburg	Limburg	nee*
12.	Vestigingenregister Noord-Brabant	Noord-Brabant	ja
13.	Werkgelegenheidsregister Friesland	Friesland	ja
14.	Werkgelegenheidsregister gemeente Groningen	Groningen	ja
15.	Werkgelegenheidsregister provincie Groningen	Groningen	ja
16.	Register Overig Zuid-Holland	Zuid-Holland	ja

* is wel vaste afnemer van gegevens

Nieuw:
2010-06

Bijlage 4

Model werkgelegenheidsvraag

Va. Hoeveel personen waren er op de peildatum werkzaam, op of vanuit de vestiging?

Hier meetellen: arbeidskrachten die beroepsmatig (een) betaalde activiteit(en) verrichten op of vanuit de vestiging, meewerkende ondernemer/eigenaar (DGA, ZZP-er), meewerkende gezinsleden, werknemers (ook oproepkrachten, bezorgers), payrollmedewerkers.

Hier niet meetellen: uitzendkrachten (deze invullen bij vraag Vb), stagiair(e)'s en vrijwilligers, ingehuurde ZZP-ers/freelancers, deze tellen alleen mee bij hun eigen bedrijf. Ook ingehuurde WSW'ers en ingehuurde gedetacheerden hier niet meetellen, deze worden geteld bij de uitlenende organisatie.

	Mannen	Vrouwen
12 uur per week of meer		
1 tot 12 uur per week		

Vb. Hoeveel ingehuurde uitzendkrachten waren op de peildatum werkzaam, op of vanuit de vestiging?

	Mannen	Vrouwen
12 uur per week of meer		
1 tot 12 uur per week		

Nieuw:
2013-04

Bijlage 5

Aangepast
2016-10

Structuur mutatieabonnement

In onderstaande tabel is een overzicht afgebeeld van de velden in het mutatieabonnement van de Kamers van Koophandel. In de laatste kolom zijn die velden gemarkeerd die minstens noodzakelijk zijn voor een afdoende periodieke bijhouding van de vestigingsgegevens of die optioneel maar niet noodzakelijk zijn.

NB: Met ingang van 2016 wordt gebruik gemaakt van een Centraal Mutatie-Abonnement (CMA). Hierbij worden de mutaties van de KvK door LISA centraal beheerd en gedistribueerd onder de registerhouders. Hierdoor stijgt de uniformiteit van het LISA-bestand doordat iedere registerhouder gebruik maakt van dezelfde gegevens en omdat er een aantal bewerkingen centraal kan worden doorgevoerd.

Toelichting Veld	Noodzakelijk
Identificatie	
Dossiernummer	*
Subdossiernummer	*
Registerletter	*
Vestigingsnummer	*
RSI-vestigingsnummer	
NAW	
Handelsnaam 1x45	*
RSI-handelsnaam 1x45	*
Handelsnaam 1x2x30	
Handelsnaam 2x2x30	
RSI-handelsnaam 2x30	
Handelsnaam 1x30	
RSI-handelsnaam 1x30	
Straatnaam/huisnummer/toevoeging	
RSI-sstraatnm-huisnr-toev.	
Straatnaam	*
RSI-sstraatnaam	*
Huisnummer	*
RSI-huisnr.	*
Toevoeging huisnummer	*
RSI-toev. huisnr.	*
Postkode/woonplaats -	
RSI-postkode/woonplaats	

Toelichting Veld	Noodzakelijk
Postkode	*
RSI-postkode	*
Woonplaats - NEN	*
RSI- woonplaats	*
Gemeentecode VA (NB: ongecorrigeerd!)	
RSI-gemeentecode va (NB: ongecorrigeerd!)	
Filler	
VSI - VESTIGINGSSTATUS INDICATOR	*
Correspondentieadres	
CA Straatnaam/huisnummer/toevoeging	
RSI-CA straatnm-huisnr-toev.	
CA Straatnaam	*
RSI-CA straatnaam	*
CA Huisnummer	*
RSI-CA huisnr.	*
CA Toevoeging huisnummer	*
RSI-CA toev. huisnr.	*
CA Postkode/woonplaats	
RSI-CA postkode/woonplaats	
CA Postkode	*
RSI-CA postkode	*
CA Woonplaats - NEN	*
RSI- CA woonplaats	*
Overige gegevens (1)	
Rechtsvorm fijn	*
RSI-rechtsvorm fijn	*
Hoofdactiviteitencode	*
Nevenactiviteitencode 1	
Nevenactiviteitencode 2	
RSI-activiteitencodes	*
Klasse werkzame personen -totaal	*
RSI-kwp totaal	*
Klasse werkzame personen -fulltime	
RSI-kwp fulltime	
Import-functie	
Export-functie	
RSI-im-/export functie	
Telefoonnummer	

Toelichting Veld	Noodzakelijk
RSI-telefoonnummer Indicatie faillissement RSI-indicatie faill. Indicatie Surseance van betaling RSI-surseance v. betaling Beherend Kamernummer RSI-beherend kamernummer	
Contactpersoongegevens	
Functionariscode RSI-functionariscode Tenaamstelling 1x2x30 Tenaamstelling 2x2x30 RSI-tenaamstelling 2x30 Tenaamstelling 1x45 RSI-tenaamstelling 1x45 Briefaanhef RSI-briefaanhef Aanspreektitel RSI-aanspreektitel Eerste titel Tweede titel Voorletters Voorvoegsels Achternaam RSI-contactpersoon Sexe-code RSI-sexe code	** **
Overige gegevens (2)	
Indicatie hoofd/nevenvesting RSI-ind.hoofd/neven Vennootschapsnaam HR RSI-vennaam Domeinnaam RSI-domeinnaam Mobiel telefoonnummer RSI-mobiel nr Datum Inschrijving RSI-dat inschrijving	* * * * * *

Toelichting Veld	Noodzakelijk
Datum Opheffing	*
RSI-dat opheffing	*
Datum Voortzetting	
RSI-dat voortzetting	
Datum aanvang faillissement	
RSI-dat aanvang faill	
Datum einde faillissement	
RSI-dat einde faill	
Datum aanvang surseance	
RSI-dat aanvang surs	
Datum einde surseance	
RSI-dat einde surs	
Reden uitschrijving	**
RSI-red uitschrijving	**
Reden opheffing	
RSI-red opheffing	
Soort ontbinding	
RSI-srt ontbinding	
Boekjaar deponering jaarstuk	
RSI-boekjr dep jrstuk	
Datum deponering jaarstuk	
RSI- Datum deponering jaarstuk	
Aantal dochters	
RSI-aantal dochters	
indicatie economisch actief	*
RSI-ind.eco act	*
Indicatie ondernemingsstructuur	
RSI-Indicatie ondernemingsstructuur	
Non Mailing Indicator	
RSI-NMI	
Landcode Correspondentie adres	
RSI-landcode CA	
Exact Aantal Werkzame Personen Totaal	*
RSI-ex wp totaal	*
Exact Aantal Werkzame Personen Fulltime	
RSI-ex wp fulltime	
Peildatum werkzame Personen vestiging	
RSI-Peildatum werkzame Personen vestiging	
Datum Vestiging	
RSI-datum vestiging	
Datum Oprichting	
RSI-datum oprichting	
Datum Akte Oprichting	
RSI-datum akte oprichting	

Toelichting Veld	Noodzakelijk
Handelsnaam HR volledig	
RSI-handelsnaam	
Gestort Kapitaal	
RSI-gestort kapitaal	
Geplaatst Kapitaal	
RSI-geplaatst kapitaal	
Statutaire Zetel	
RSI-stat zetel	
Reden Inschrijving	**
RSI-reden inschrijving	**
Statutair inschrijffnummer	
RSI-statutair inschrijffnummer	
Datum Vestiging Huidig adres	*
RSI-datum vestiging huidig adres	*
Gemeentecode CA	
RSI-gemeentecode ca	
RSIN	*
RSI-RSIN	*
Provinciecode	
RSI-Provinciecode	
Aantal werkzame personen totaal onderneming	
RSI-Aantal werkzame personen totaal onderneming	
Klasse werkzame personen totaal onderneming	
RSI-Klasse werkzame personen totaal onderneming	
Peildatum werkzame Personen totaal onderneming	
RSI-Peildatum werkzame Personen onderneming	
Soort Organisatie	*
RSI-Soort Organisatie	*
Maatschappelijke Kapitaal	
RSI-Maatschappelijke Kapitaal	
Door LISA toegevoegde gegevens	
Hash-tag informatie	*
RSI-hash-tag informatie	*
Gemeente van herkomst	
RSI-Gemeente van herkomst	
Gemeente van bestemming	
RSI-Gemeente van bestemming	
Gemeentenummer vestigingsadres (gecorrigeerd!)	*
RSI-Gemeentenummer vestigingsadres (gecorrigeerd!)	*

* Veld is noodzakelijk, gegevens worden verwerkt in de vaste systeemvelden van VR-beheer.

** Veld alleen inleesbaar binnen de VR-beheer software indien gebruik wordt gemaakt van de extra module "*Uitbreiding inleesmogelijkheden KvK-module*"

<leeg> De velden zonder markering zijn naar eigen keuze opneembaar in een vrij veld.

Lijst met afkortingen

VA - Vestigingsadres

CA - Correspondentieadres

RSI - Rubrieksstatusindicator

VSI - Vestigingsstatusindicator

Nieuw:
2017-07

Bijlage 6: protocol CMA

Inleiding

In dit protocol wordt een stappenplan beschreven voor het verwerken van de mutatiebestanden uit het CMA met gebruikmaking van de hashtags. In de bijlage is de *Checklist CMA werkzaamheden* opgenomen. Dit is een handige hulpmiddel om de CMA-werkzaamheden op de meeste ideale manier uit te voeren.

Overzicht te doorlopen stappen

Vorbereiding:

0. Controle instellingen VR-beheer
1. Aanmaken mutatierecord in VR
2. Inlezen CMA-mutatiebestand
3. Verwerken mutaties
4. Correctielijsten printen/downloaden/verwerken

Verwerking:

5. Niet-relevant markering
6. Automatische koppeling
7. Handmatige koppeling vestigingen in NRVR, aparte behandeling van:
  - Vestigingen waarvan KvK-dossiernummer vaker voorkomt, potentiële CB'ers
  - Vestigingen die verhuisd zijn vanuit andere regio
  - Vestigingen met onbekend aantal wp
  - Vestigingen met 10 of meer wp
8. Automatische opname
9. Handmatige opname restant vestigingen
10. Controle

Nadere uitwerking en aandachtspunten

0. Controle instellingen VR-beheer

Controleer regelmatig of de instellingen van de software nog in overeenstemming zijn met uw eigen wensen en inzichten. De belangrijkste instellingen in VR-beheer vindt u onder de menu-optie Beheer\Opties, tabbladen *KvK* en *KvK Extra*. Denk daarbij bijvoorbeeld aan de instellingen voor het wel of niet overnemen van de hashtag-informatie in de toelichting of het aantal maanden dat vestigingen in NRVR dienen te verblijven, voordat ze (automatisch) worden opgenomen als nieuwe vestiging.

1. Aanmaken mutatierecord in VR

- Invullen van (voorgaande) maand en jaar.
- Geef locatie van bestand aan.
- Als *Datum NRVR* en *Datum Mutaties* kan een dag aangegeven worden in het midden van de mutatieperiode, anders de eerste van de maand van aanlevering. Let op de datum rond de peildatum, dit bepaalt of een vestiging een enquête-record krijgt of niet.
- Bij codepagina 1252 – *Windows ANSI* invullen.

2. Inlezen CMA-mutatiebestand

Vast onderdeel mutatieverwerking.

3. Verwerken mutaties

Vast onderdeel mutatieverwerking.

4. Correctielijsten printen/downloaden

In deze lijsten staan:

- Vestigingen in NRVR met adressen die niet BAG-conform zijn. Zie hiervoor het BAG-protocol in het Handboek LISA. De adressen dienen BAG-conform opgenomen te worden.

Onderstaande SQL's in de SQL-bibliotheek van VR-beheer kunnen daarbij hulp bieden:

- o SQL-nummer 000098 - *Overzicht vestigingsnummers van niet doorgevoerde adresmutaties in de KvK-module.*
- o SQL-nummer 000097 - *Overzicht (nieuwe) vestigingen uit NRVR, waarvan het KvK-vestnr eerder voorkwam.*

Deze SQL maakt een overzicht van nieuwe vestigingen in NRVR om in de historie te achterhalen of het vestigingsnummer niet al eens ergens anders voorkwam.

- Vestigingen met 2 of meer mutaties, in b.v. adres, naam of SBI-code. Grote vestigingen die een SBI-codemutatie hebben ondergaan dienen bekeken te worden om te voorkomen dat er grote verschuivingen in de statistieken plaatsvinden.
- Mutaties die niet zijn doorgevoerd. Aanbevolen wordt om grote vestigingen (10+) niet automatisch te laten afvoeren omdat het om administratieve redenen kan gaan (vb. overname winkelketens). Deze kunnen geselecteerd worden uit de controlelijst en met de hand nagelopen. In veel gevallen kan er gekoppeld worden aan een nieuwe vestiging in NRVR b.v. bij Reden Uitschrijving '32' (overdracht).

SQL 000096 maakt een overzicht van vestigingsnummers van de niet doorgevoerde afvoeringen in de KvK-mutaties.

Indien bij *Correctielijsten printen/downloaden* (dit zijn altijd mutaties die niet in VR zijn doorgevoerd) meldingen in de trant van "Vestiging is nieuw maar bestaat al in VR" of "Vestiging is gewijzigd maar bestaat zowel in VR als in NRVR" worden gegeven, dient contact met de VR-beheer helpdesk te worden opgenomen.

5. Niet-relevant markeren

Overeenkomstig het Handboek (par. 2.2.2.1) kunnen vestigingen die aan een aantal criteria voldoen als niet-relevant worden aangemerkt. De criteria kunnen in een selectie worden omschreven waarna de markering kan worden uitgevoerd.

Bij het selecteren kan gebruik gemaakt worden van hashtags die zijn opgenomen in de toelichting van vestigingen in NRVR. De hashtag **#NR#** geldt voor alle vestigingen in NRVR die zeer waarschijnlijk niet-relevant zijn. Vestigingen met ondernemingsindicator R (Rechtspersoon) vallen hier ook onder.

De hashtag **#WNR#** duidt op vestigingen die op basis van bepaalde SBI-codes i.c.m. grootteklasse naar verwachting niet relevant zijn. Registerhouders kunnen ervoor kiezen deze vestigingen niet relevant te verklaren of als extra vestiging op te nemen b.v. wanneer het zinvol is de vestiging te kunnen vinden na een zoekactie in VR.

6. Automatisch koppelen

Hiermee kunnen koppelingen worden gemaakt tussen vestigingen uit NRVR met eerder afgevoerde vestigingen in VR. Hiermee wordt voorkomen dat eenzelfde bedrijf nogmaals als nieuw wordt opgenomen.

Het wordt aanbevolen om de optie 'Indien afgevoerd actualiseren' aan te zetten in combinatie met

'Alleen actualiseren indien laatste mutatie van de KvK is'.

Bij het actualiseren kan het voorkomen dat er lege historische enquêterecords ontstaan. Vóór afsluiten van het onderzoek moeten deze records gevuld worden, desnoods met enqtype '08 - *tijdelijk geen werkzame personen*'.

Het kan voorkomen dat het KvK-vestigingsnummer van de "oude" en de "nieuwe" vestiging hetzelfde blijft en dat alleen het KvK-dossiernummer wijzigt (verandering van rechtspersoon). Op basis van die informatie kun je concluderen dat het om dezelfde inschrijving gaat en kun je ze koppelen.

Om achteraf inzichtelijk te krijgen welke vestigingen automatisch zijn gekoppeld kan het veld Toelichting in het mutatiebestand worden gefilterd op de tekst "*BRON: AUTOMATISCHE KOPPELING KVK-ABONNEMENT*".

7. Handmatige koppeling vestigingen in NRVV

Het verdient aanbeveling om vestigingen in NRVV handmatig te beoordelen in de volgende gevallen:

- Als het KvK-dossiernummer vaker voorkomt. Dit is na te gaan d.m.v. de hashtag **#MDOS#**. De kans is groot dat zo'n vestiging deel uitmaakt van een regionale of landelijke CB-er en een CB-nummer kan worden toegekend.

In dat kader is wellicht ook SQL-nummer 000099 in de SQL-bibliotheek in VR-beheer van handig. Met behulp van deze SQL is het mogelijk om potentiële CB-vestigingen boven water te krijgen door middel van gebruikmaking van het KvK-dossiernummer.

- D.m.v. de hashtag **#VOORT#** kan een selectie gemaakt worden van vestigingen in NRVV die gekoppeld kunnen worden aan een eerder afgevoerde vestiging, een voortzetting.
- Of de vestiging verhuisd is vanuit een ander register is na te gaan door te zoeken op hashtag **#VERH#**. In dit geval worden de eerder geregistreerde wp-gegevens doorgegeven die waardevol kunnen zijn om de oude en nieuwe situatie op elkaar te laten aansluiten.
- Als het aantal wp niet bekend is bevat de Toelichting de hashtag **#WPONB#**. Bij deze vestigingen bestaat de kans dat er wel sprake van werkgelegenheid is. Bij het uitzetten van de enquête zouden deze vestigingen meegenomen moeten worden in de steekproef.
- Het verdient aanbeveling om nieuwe grote vestigingen in NRVV, b.v. grootteklasse $\geq$ '05' (10 wp of meer) handmatig te beoordelen. Deze vestigingen kunnen wellicht gekoppeld worden aan een afgevoerde verwante vestiging met afwijkende naam/SBI. Ook kan het voorkomen dat deze grote vestigingen niet als vestiging opgenomen moeten worden omdat er op hetzelfde adres al een grote vestiging van dezelfde onderneming zit (dubbeltelling). Wees alert bij afvoer van grote vestigingen omdat het wp-effect groot kan zijn.
- Let op vestigingen in specifieke sectoren zoals Horeca (excl. catering, SBI 561xx) en Detailhandel vanuit een winkel (SBI 471xx t/m 477xx, excl. webwinkels). Het komt vaak voor dat er nieuwe vestigingen worden aangeboden op woonadressen in woonwijken (BAG gebruiksdoel 'wonen'). Het gaan dan vaak om startende ondernemingen die op het huisadres van de eigenaar/ondernemer staan geregistreerd en nog geen definitieve locatie hebben gevonden. Deze kunnen in NRVV blijven staan tot het moment dat er een definitieve locatie is gevonden of als extra vestiging worden opgenomen. Het komt echter ook voor dat horecaondernemingen in een verblijfsobject op een adres met gebruiksdoel 'wonen' zitten terwijl het wel de juiste locatie is. Dat kan een fout in de BAG zijn. Het gaat hier dan meestal wel om locaties in centrumgebieden van dorpen en steden.
- Het komt ook vaak voor dat horecavestigingen worden aangeboden met wp=0 of 1 i.c.m. niet economisch actief, maar wel op een locatie met gebruiksdoel Horeca/bijeenkomst etc. Het kan

- dan om een reële horecavestiging gaan. Deze kunnen als vestigingen opgenomen worden en meegenomen met de enquête.
- Bij vestigingen in de detailhandel die aangeboden worden op een adres met winkelfunctie, maar met wp=0 i.c.m. niet economisch actief kan het evengoed wel om een reële vestiging gaan.
  - Vestigingen in de sectoren Onderwijs, Overheid en Zorg- en welzijn hebben standaard 0 wp in het handelsregister. Deze dienen niet standaard als niet-relevant of extra vestiging te worden opgenomen.

Ingrijpen in de registratie en dus afwijken van de HR-registratie is van belang om de fysieke realiteit te waarborgen. Het gaat in deze gevallen vaak om een beperkt aantal zodat handmatige verwerking goed mogelijk is.

8. Automatisch opnemen

Vestigingen in NRVR die relevant zijn en niet te koppelen aan eerder opgenomen vestigingen of anderszins niet handmatige bewerking behoeven kunnen automatisch worden opgenomen. Selectie op de hashtag **#OPN#** levert deze deelverzameling op. Bij automatische opname kan ervoor worden gekozen de beslisregels te laten gelden zoals het feit dat op een bepaald adres geen andere vestigingen zijn geregistreerd.

Vestigingen in NRVR met 0 wp (dus geen **#WPONB#**) die niet economisch actief zijn kunnen automatisch opgenomen worden als Extra-vestiging of niet-relevant verklaard afhankelijk van SBI-code (vb. amateurgezelschappen).

9. Handmatig opnemen restant vestigingen in NRVR

Vestigingen met een afwijkend BAG-adres of een niet bestaande SBI-code kunnen niet automatisch worden opgenomen en zullen handmatig moeten worden opgenomen met gelijktijdige correctie van adres of SBI-code.

Er kan een restant overblijven van vestigingen met 1 wp of meer maar niet economisch actief. Ook kunnen er vestigingen overblijven met wp=0 en wel economisch actief (schijnbaar tegenstrijdige waarden). In dit soort gevallen verdient handmatige beoordeling de voorkeur omdat dan gekeken kan worden naar de vestigingen op hetzelfde adres, de branche, het voorkomen van een URL. Ondernemingen met een werkende website zullen wrs wel actief zijn en kunnen als vestiging worden opgenomen.

10. Controle

Omdat adresmutaties via de KvK door de meeste registerhouders automatisch worden doorgevoerd is het aan te raden om adresmutaties die gevolgen hebben voor de statistieken te controleren. Gemeentegrensoverschrijdende verhuizingen zijn daar een voorbeeld van. Bekend is dat bedrijven, en zeker grotere bedrijven, overwegend over korte afstanden verhuizen. Een verhuizing buiten de gemeentegrens is op zich al bijzonder en zeker bij bedrijven met 10 of meer werkzame personen is het aan te raden om deze te controleren. Mocht een bedrijf van bijv. 100 of meer wp verhuizen dan kan dat (grote) gevolgen hebben voor de statistieken. Complicatie kan nog eens zijn dat door bijvoorbeeld KvK-nummer-wisselingen een vestiging achter een "verkeerde" inschrijving hangt en daardoor onterecht wordt verhuisd.

In de SQL-bibliotheek van VR-beheer is daarom SQL *000100* opgenomen die een mogelijkheid biedt om een overzicht aan te maken van (grotere) vestigingen die door de KvK (in een te geven periode) naar een andere gemeente (binnen het eigen werkgebied) zijn verhuisd. Daarbij kan ook een minimale grootteklasse worden ingegeven.

NB: In dat kader is wellicht ook SQL *000084* - *Bepalen verhuisafstand KvK-adresmutaties* een

handig controlemiddel. Daarbij kunnen de adresmutaties van de KvK worden voorzien van een verhuisafstand (in meters). Bij heel kleine verhuisafstanden gaat het dan wellicht niet om een echte, maar om een administratieve verhuizing en bij heel grote verhuisafstanden is nadere controle wellicht ook gewenst.

Bijlage protocol CMA : Hashtags

#NIEUW# OPR:<< Datum oprichting>> VEST: << Datum vestiging>> VSTHA: << Datum vestiging huidige adres >>

voorbeeld: **#NIEUW#** OPR:20/08/2015 VEST:13/12/2015 VSTHA: 13/12/2015

#VOORT#

Als het KvK-vestigingsnummer eerder al voorkwam in het handelsregister (bij een ander KvK-dossiernummer), dan is de A-mutatie waarschijnlijk geen echt nieuwe vestiging, maar de voortzetting van een reeds bestaande (inmiddels afgevoerde) inschrijving. In de meeste gevallen zal de vestiging dan al (afgevoerd) in VR aanwezig zijn en kan de nieuwe inschrijving daaraan gekoppeld worden in plaats van dat de inschrijving als nieuwe vestiging wordt toegevoegd.

NB: Alleen nieuwe vestigingen met VSI A doen mee bij het toekennen van deze hashtag. VSI B doet niet mee, want die inschrijvingen komen sowieso van buiten het werkgebied van de registerhouder.

Tekst in toelichtingenveld NRVR:

#VOORT# VORIG KVKDOSNR: <<vorig KvK-dossiernummer >>

voorbeeld: **#VOORT#** VORIG KVKDOSNR: 39-091362

Aantal werkzame personen (onbekend)

#WPONB#

Het veld "*Exact Aantal Werkzame Personen Totaal*" wordt overgenomen in het veld *wp* in VR-beheer. Dit veld kan ook de waarde 0 bevatten, alleen slaat dit niet altijd op het feit dat er 0 werkzame personen zijn.

Dit komt omdat het veld *wp* in VR-beheer van het type numeriek is en een lege waarde wordt geïnterpreteerd als 0. Hierdoor zouden mogelijk verkeerde beslisregels kunnen worden gecreëerd. Om dit te voorkomen is er een extra hashtag toevoegd: **#WPONB#**.

In het CMA hoort bij het veld "*Exact Aantal Werkzame Personen Totaal*" ook het veld "*Peildatum werkzame Personen vestiging*". Alleen als deze gevuld is met een datum, heeft de waarde van het aantal werkzame personen betekenis. Indien er geen peildatum voorkomt, dan heeft het getal 0 dus geen betrekking op het aantal werkzame personen en wordt de hashtag **#WPONB#** toegekend.

Indien u dus bijvoorbeeld wilt selecteren op inschrijvingen met 0 werkzame personen, zult u de volgende selectie moeten ingeven:

wp = 0 EN #WPONB# komt **niet** voor in *Toelichting*

Extra handvat: Als er geen peildatum is, en er feitelijk dus geen waarde hangt aan het aantal werkzame personen, dan zijn de behorende velden voor grootteklasse ook leeg. M.a.w. als er in NRVR 0 *wp* staat en de grootteklassen zijn leeg dan heeft de 0 geen betrekking op 0 werkzame personen, maar op een onbekend aantal werkzame personen. Zijn de grootteklassen wel voorzien van een waarde (waarschijnlijk 01), dan is er wel sprake van 0 werkzame personen.

Niet-relevant markeren (vrij grote zekerheid)**#NR#**

(SBI bevat (6420, 64301, 64302, 64303, 70101, 70102) en wp<=1)

OF

Ondernemingsindicator = "R"

(niet kijken naar veld economisch actief)

Zie bijlage voor omschrijving gebruikte SBI-codes

Bron: LISA handboek

Toegevoegd op 08/07/2016: In het initiële bestand komen ook inschrijvingen voor met de ondernemingsindicator *R - Statutaire Inschrijving*. Deze zijn centraal al voorzien van de hashtag **#NR#**, omdat dit in de meeste gevallen inschrijvingen betreft ter afhandeling van een faillissement. Indien u deze inschrijvingen toch apart inzichtelijk wilt maken kunt u selecteren op de hashtag **#NR#** in combinatie met de ondernemingsindicator R.

De check op het aantal werkzame personen wordt alleen uitgevoerd als het veld "*Peildatum werkzame Personen vestiging*" gevuld is. Zie ook hashtag **#WPONB#**.

Waarschijnlijk niet-relevant (minder grote zekerheid, ook afhankelijk van regiostructuur)**#WNR#**

SBI bevat (66191, 6630, 6810, 94991-5, 93194, 93149, 93141-5, 93129, 92001, 35111-3, 6611, 6612, 4110, 94997) en wp<=1

(niet kijken naar veld economisch actief)

Bron: RIBIZ.

#WNR#

SBI bevat (6832, 69105, 93299) en wp<=1

(niet kijken naar veld economisch actief)

Bron: ETIL.

Automatische opname (extra module)

Naast de standaard beslisregels dient de volgende hash-tag opgenomen te worden in de selectiecriteria.

#OPN#

Economisch actief = 1 EN wp>=1 EN activiteitencode begint niet met 000

Extra informatie bij verhuizingen naar ander registergebied

#VERH#

Als de vestiging in het registergebied van herkomst al voorkwam in laatste LISA-bestand (o.b.v. de KvK-nummers), dan wordt een aantal gegevens uit LISA opgenomen in het toelichtingenveld in NRVR, zodat de nieuwe registerhouder beter een keuze kan maken over het wel of niet relevant zijn van de voor hem nieuwe vestiging.

Tekst in toelichtingenveld NRVR:

#VERH# Jaar:<<jaar wp>> ET: <<enquêtetype>> WP: <<totaal wp>> SBI:<<sbi-code>>

voorbeeld: **#VERH#** JAAR:2015 ET:01 WP:15 SBI:2625

Extra informatie bij nieuwe vestigingen waarvan het KvK-dossiernummer meerdere keren voorkomt

---

#MDOS#

Vestiging komt onder het KvK-dossiernummer meerdere keren voor in het laatste LISA-bestand. Dit zou kunnen wijzen op een (landelijke) Centrale Berichtgever.

Hashtag bij nieuwe vestigingen waarvan het dossiernummer meerdere keren voorkwam in het vorige LISA-bestand.

Tekst in toelichtingenveld:

#MDOS# Jaar:<<jaar LISA>> KVK: <<Kvk-dossiernummer>>

voorbeeld: **#MDOS#** JAAR:2015 KVK:18053335
